

C256.

5945

Kaks önnelikku päewa
F.v. Schönthan ja
G.Kadelburg.

Wanemuise
näitelawa
✚ TARTUS. ✚

127

Eesti Üliõpilaste Seltsile
Wanemuise näitelawa poolt.

Kaksõnnelikku päewa.

ehk

Suvernaja Elwas.

Kali neljas waatuses.

F. v. Schönthani ja G. Kadelburgi
järele A. Simm.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivreamatukogu

76179

Wanemuise
näitelawa
TARTUS. ++

Wanemuise näitelawa
September 1910.

Osalistes:

Friedrich Wiinap

Bertha, tema naene.

Else, nende tütar

Hugo Wits

Gertrud, tema naene

Kristine Kolbits

Lutis

Joosep Reismann

Püütel

Prõua Püütel

Edgar, nende poeg, gümnaasiumi koolipoiss.

Ehitajameister Kalk

Murax

Prõua Murax

Frieda, nende tütar

Koorik, kooliõpetaja

Wärdel, arst

Kusik

Minna, teenija Wiinapi juures

Kohl: Suwemaja Elwas Tartu lähedal.

Esimene waatus

[Käitelawa kujutab uuesti ehitatud suwe-
maja wõlvastetuba, suur awaus wib röödi
pääle, mille taga aed näha on; üle aia ee-
mal seisab männimets. Paremalt pool
ärkel, paremal pool ilus trepikäik. Röödi
pääle wiivad kaks astet üles. Suure kes-
kuse ette käib eell-kuuk, mille tõmbamise
rihm paremal pool piida küljes on. (See kuuk
ei tohi mitte rüde pääle maalitud olla, waid
peab ilusasti puust tehtud olema ja mõlema
piida sees rööbastes käima.) Röödi on rüde-
kardinatega warjatud. Paremalt piida küljes ei-
pub lühikese gumminööri otsas gummipall,
parema piida küljes on elektri märguaparad.
Toas kroonlühter, peegel kamina peal, lille-
laud, ärkhis laud, kastekann, klaver, sohwa,
toolid jne. Paremalt pool seinas kōnetaru.]

1. elendus

Winnap, Hugo, Riitel [Parast] Bertha,
Gertrud, pr. Riitel [Heljem] Alina

Wiinap [Hugo ja Piitliga paremalt poolt tul-
les, seletades] Ja nüüd, minu härrad, olge
hääd ja astuge süa sisse!

Hugo [ümber waadates, imestades] Pagana pihta!
Uks tuba teisest ukka ilusam! [Piitlile] Mis?

Piitel [nurralt] Ja - isna kenake!

Wiinap [uhkelt] See on sinise tuba, kus me kõi-
ge whkem saame wiibima - nõnda üteldas pere-
konna tuba - lähedalt, see on see ruum, mida
saksad salongiks nimetawad!

Hugo [suurte sammudega ümber kõndides]. See
on minu meele järele! Siin on mõnus!

Wiinap [Piitlile] Ja sin waadake seda ärkiit,
härna Piitel - wäljawaade otsesõhe alla jänne
pääle! Kas tead, Hugo, selle paigakese olen ma
just enese jaoks ehitada lasknud - siin loen
ma pääle lõunat ajalehte, suitsetan sigarit...!

Piitel Kas sin wast liiga palju paikesest
ei ole?

Wiinap Oh, siis on ju meil aed, [wälja näida-
tes]

Hugo Lihtsalt suurepäraline!

Wiinap Ja siit läheb üks söögituppa. [Awab

pahemal pool unse] See ei ole veel päris wel-
mis - puudub veel teolewärr, mis alla möö-
ri kaib - -

Hugo ja Riiitel [astuwad pahemale tuppa]

Wunaps [edasi seletades]. Kõik on nimelt
all - seda ma näitan teile ma weel.

[Pahemale poole ära].

Bertha [Gertrudi ja pr. Riiitliga paremalt
poolt, seletades]. Ja niid waadake kord
siin ringi! See on see ruum, mida saksad
salongiks nimetawad.

Gertrud Ei, Bertha - Teie olete mulle juba
palju omast suwemajast kõnelenud, aga mu
ilus aks ei arwanud ma teda mitte!

Pr. Riiitel [sunnitud lahkusega] Ja sääl
on Feil ju ka ärrkel!

Gertrud [imestades] Wärrwliste aknatega!

Bertha. See on just minu jaoks ehitatud -
Sääl istun ma pääle lõunat oma nä-
poutõoga - ehk loen raamatut!

Gertrud Hää, kellel see nii wõimalik on!

Pr. Riiitel Aianene on ka üsna kenake!

Bertha. Ja siin on meie söögituba [Awab

pahemalt poolt ukse.] Päält käib tõstewärk
köögist otsekohhe üles.

Gertrud. Kas tead - see oleks minu paleus!

Bertha. Ja kõõk, ma ütlen sulle - kõõk walgetest
ahjupottidest! Seda pead sa nägema.

[Gertrudiga pahemale poole ära]

Pr. Kiiitel [waatab Berthale pilkawalt õlasiid
kehitates järele]

Wiinap [ilmub Hugo ja Kiiitliga rõdu pääle]

Ja siit lähleb tee üle rõdu jälle majasse - sil-
lesse ruumisse. . .

Kiiitel [wahel rääkides] Mida sansad salongis
nimetawad - ma tean juba! [Astub tuppa
oma naese juurde] Mis sa ütled, kuidas need
inimesed ennast kohewile ajawad - -

Pr. Kiiitel [poole häälega]. Oma sipisepilise
mängukarbiga!

Kiiitel [nagu enne]. See wõruwarat! Ära rikutud -
täiesti ära rikutud!

Pr. Kiiitel. Ja seda porilompi sääl - seda ni-
metawad nad jäiwoks -

Kiiitel. Bernarwentserdiga - -

Pr. Kiiitel. Maksa wõi pääle - ma ei elaks siin!

Küütel [ühes oma naesega Wiinapi poole
pöördes, rõõvasti] Wagu veldud, tore, armas sõ-
ber! -

Pr. Küütel. Wäga tore!

Küütel [jumalaga jättes]. Ja veel kord - sü-
damlik onnesoov uute korterisse kolimiseks!
Wiinap, Tänan - tänan! Ma loodan Teid
[sagedasti meie juures näha. -

Pr. Küütel. Tuleme häameelega!

Küütel. Teie juures on ju nii ilus! jälle nä-
gemiseni siis! [Kaesega läbi aiaava]

Wiinap [neile järele hüüdes]. Aianära-
teen ma siit teile lahti - [uppsuure gum-
mipalli pääle litsudes] õhuvärgiga! [Pool
Hugole] Olen näinud uemate leidustega
sisse seada kasknuud - väga hõlpus -
näed sa, mul on vaja ainult sinu palli
pääle litsuda. [Wälja waadates] No, ei ole
weel lahti? [jälle litsudes] Üks silmapilk
weel - [jälle wälja waadates] mis see siis
on? Ah - nad teevad ise lahti! Ku ja -
[naerdes] nii lähel ka! [Hugo juurde tuppa
astudes] Si ole weel näinud karras.

8.
Hugo Küll saab! See on siis salong! [Härra
andes] Aga ütle õige, mis teevad saksad
muisuguses salongis?

Wiinap. Koh - istuvad koos - ajavad juttu
- joovad -

Hugo [kavalalt silmi pilgutades]. So - so?
Joovad? Ja, mis neil viiga!

Wiinap. [alles müüd arusaades]. Ah so!
Miks sa seda siis kõhe ei ütle? Muidugi,
tervituseks peame ometi tilga jooma - kas
tahad valget või punast? ..

Hugo [mõnusalt]. Koh, hakkame valgega
päale! - Aga kui sul ehk näepärast ei
ole -

Wiinap. Sugugi mitte! See lähel sin kõik
masina värgiga [Lähel pahemale poole sei-
ma juurde] Düt lasksin ma mõnetori alla
kõiki teha, väga hõlpsus, tarnis ainult
sisse puhata [puhub] kas kuulsid? Kõlis-
tab all - [seisab kõrv mõnetori juures]. Muid
tuleb ta varsti - Ahinna!

Hugo Kas see on see ilus tüdruk, kes en-
nise meile uuse lahti tegi?

Wiinaps Ja Eks ole - paar silma on tal
 pääs -- aha, sääl ta ongi! [Päägib mõne-
 torusse] Minna, tooge meile õige uus pudel
 weini - ja ärge unustage klaasisid ära -
 kas muute, kallikene? [Kõrver mõnetoru
 juurde pannud] Mis? [Kutetu toru kaant kinn-
 ni pannud] Issand, see oli minu naene!

Hugo [naerdes] Sina, selle kõnetoruga pead
 sa süügi nature ellewaallisam olema.

Wiinaps Ah, umalus! Ma olen ju ainult
 võõsas tüü. Mul on liiga häa meel!
 Mulle on kõik näele järele, maja, aed.

Hugo. Tüdruk!

Wiinaps. Ei - päris tõesti: Mis ütled kõige
 selle värki kohta siin?

Hugo. Puurepäraline! [Wäikse kastikese
 peäle seina küljes näidates] Mis wiquirivärk
 see siis on?

Wiinaps. Märquandmise apparat - sisse -
 murdmise vastu! Selle panem ma õhtul
 korda, ja veii siis mõne akna ehk ukse
 külgi alumisel korral wähe puudutakse
 - koliseb kohe minu magamisetoas, mis hull!

Hugo. Wäga kena.

Wiinaps Oota, ma näitan sulle koke! Waata, kui näituseks selle null-luugi [võtab rihma lahti ja lasel luugi maha - luuk jääb umbes peari jala kõrgusel maast peatama, Wiinaps katsub teda päris alla tõmmata] Ka - mis see süs on?

Hugo. See ei käi veel üsna libedasti!

Wiinaps [luuki jälle üles tõmmates ja rihma kinni pannes] Ka pean õige tiskeri kasutama! See märguandmise apparat ei ole ka veel hästi joones. Täna õsi kõlistas paar korda, ja kui ma alla tormasin ja järele waatan - oli kõik kõige pärismas kurnas! Ka lasen õige veel kord mehhanikeri siia tulla. Kuisuguses uues majas.

Hugo. Kuidugi mõista. Aga suure hulga raha oleks küll sinu sisse pannud - mis see värk sul vieti maksab?

Wiinaps. Kui päris kindlasti ei või ma seda isegi ütelda veel mitte - mul ei ole veel lõpuarwet ehitusemeistri näest - mul on temaga leping esimese plaani põhjal, ja selle järele oli

ka kõik isna odaw-aga chitamise juures
 tuleb ehte ja teist juurde - siin ärklisene,
 sääl tornixene, wäljas aias lehthoone ja
 paar ilupuud - jumal, kui aed on, siis ta-
 had ka paar ilupuud sinna sisse saada.
 Nõndawisi läks see asi inka ilusamaks -
 Hugo. Ja arwe inka suuremaks?

Winnap. Ku ja, aga nii liiga suur ei wõi ta
 tõesti olla, need olivad ju ainult wäikesed
 asjad - ja mul on inka veel paar wassi
 pangas -

Hugo. Pangas! See peab tore tundmus ole-
 ma! Beda tahaksin ma nõrd tunda! Juba
 minu Gertuudi pärast - misugune mees,
 ilus naene - sellele tahaks nõrd ka era
 rõõmu valmistada - tead sa, kui nõrda
 wulitsaid mööda minna ja igal pool waa-
 teakmatel kõiki neid toredaid asju näha
 - siis tulewad naesel orneti kõinsugused,
 soowid - -

Winnap [naerdes] Ja kui neid siis täita ei saa.
 Hugo. See peab talle ju meelekaiget tegema!
 See on õieti andersandmata, kuidas kaup =

12.
mehed uulitsal liinivate abieluõrme sega-
ma kipuvad! Eila näitus eks nullasepa juu-
res, sääl oli üks käewõru ilusate diamentidega
ja väike sedel juures: „Juhkurnisi odawalt
müüa!” „Ku - ja - oleks ju ka wäga ilus juhtu -
mine olnud seda asjakest osta, aga mul ei
olnud ju raha! Ma aitasin ennast süsgi
wälja, ütlesin oma naesele, et tema silmad
palju heledamalt säravad, kui need pull -
jandid, ja et tema iludus kõige toredam che
on - ja veel wõhem niisuguseid odawaid kõ-
nemaanusid! Selle juures surusin ma tema
kätt ja meelitasin ta wargse musuga ee-
male - järgmise kaupluse juurde - see oli
nimelt 20 kopikuliste asjade pood! Sääl
wõib oneti inimene rahuliku südamega
peatama jääda!

Wiinap [naendes] Ja, ja - aga niisugused maljad
ei pea pina pääle wastu.

Hugo. Ahidugi mitte - ja naestel on ka õigus - mu-
su ei ole kellegi käewõru! Ütle õige - kassa usud
wõidulossi sisse?

Wiinap. Kas sul süs loos on?

Hugo Juba aasta otsa! Aga - midagi ei võida. Kui vähemalt mõrda pöörarduse
 Sina, meie vaestel on ometi üks veena tädi, sääl taga Wiljardi! Heisa-
 emanik -

Wiinap Kristine tädi!

Hugo Koh - nas seda ei võiks nõrd õige pressialla võtta?

Wiinap. Armas poiss, selle näest ei saa midagi! Heime võmsad olla, kui meil veel vaja ei ole appi karata. Ma mõtlen inka, see tuleb ühel hääl päeval sõrumega, et ta oma mõisaga täiesti monkas on!

Hugo. Piis kumub see loetus ka wette! Ja, kuidas masus ukkaks saan - -

Wiinap. Ah, mis ukkaks! Ma soovin sulle, et sa nõrd niinaugele saad, nagu mina! Sa ei või enesele sugugi ette kujutada, mis - sugune tundmus see on, nii omas majas istuda. Ja kui ta ka mitte suur ei ole, uhke oled ta pääle ometi, ja sellepärast lasksin ma ka sõnad ukse kohale üles panna: „On väike küll, kuid oma mull!“

Bertha [Gertrudiga aiasot rõdu pääle astu-
des] Ja näed sa, armas Gertrud, sääl üle-
wal meie lipukiri! [Wäljaspoolt sissekäigu
kohale näidates] „ On väike küll, kuid oma
mull!“

Gertrud [tusspa tules] Hugole Hugo, mis
sautted selle toreduse kohta [Wiinapule]
Ei, armas Wiinap - mina olen üsna wei-
mustatud!

Wiinap. Tõesti? [Käsa hõõrudes] See rõõ-
mustab mind - roomustab mind väga!

Gertrud. Kii ma selle juures meie linna
korteripääle mõtlen!

Hugo. Ah sa armas jurnal!

Gertrud. Kende nelja toanese pääle kol-
mandal korral - mis see mees mulle abi-
elu koduvaldeks andis.

Hugo. Ja kas sa ei ole sääl väga õnnelik
oma küljehuga?

Gertrud [armsalt nurisedes] Ah - ma palun
sind!

Hugo [naljaka ähwardusega] Friendinere!

Gertrud [nagu enne] See on omete tõi!

Pääl lähed nüüd misugusele suurele tuge-
wale inimesele mehele - enne pulni lubab
ta sulle kõik [färele tehes] Tööd tegema
saar ma sinu eest - taewa toon ma sulle
maa pääle. [fälle hauliku tooniga] Ma
ei nõuagi taewast, aga suwemaja tahaks un-
ma saada, nagu see siin, ja aeda - na-
ture rohelist akna all.

Hugo Kas ma ei toonud sulle alles eila
weel ühe gummi-puu koju?

Gertrud [Berthale] Väljannüügit wiiekümne
kopiku eest.

Hugo Ja kas sa ei loitud ta üle wäga rõõ-
mus?

Gertrud Aga kui seda näed, seda lilledele
ilu sääl wäljas.

Hugo [tehtud unistusega] Aga laps! Kas
ei oitse mitte wosid sinu palgedel, lilled
sinu lahkelt otsesisel?

Gertrud [Berthale] No jah, kui ma temalt
midagi tahan, lähed ta koha luuletiseks
[Kaljara paharneelega] Hugole. Ma ei ole
umeti mõnele luuletajale mehele läi-

muud

Hugo [Wiinapule]. Ta tunneb mind juba!

Bertha Koh, Gertrud - meie ei saanud seda kanni ühekorraga, meie oleme ka kakskümnend aastat kokku hoidnud ja korjanud, kus aga sai - ja kokku hoidma peame siin veel ööti, kõik meie raha on maja sees

Gertrud. Selle eest on aga elu maal palju odavam - siin saab kõik maast ja metsast!

- Aiawili ja wõi -

Bertha. Ei - ei, sina - see on siin kõik kallim kui linna turu pääl! Munade hind ei mõista mõeldagi!

Wiinap. Helderene - siis me ei söö lihtsalt nii palju mune!

Hugo. Muidugi - kui nii ilus söögituba on, siis võib söömisega wähe kokkuhoidlikum olla.

Skirna [tuleb pakemalt poolt kandelinaaga mille pääl pudel weini ja viis klaasi on, ja paneb need laua pääle, siis jälle ära]

Wiinap [laua juurde astudes]. Ja muud

17.
tulge, lapsed, nüüd loome õige uue maja
pääle klaasid kokku, kõik [Wabab sisse]
Hugo [klaasi wõttes]. Kõnda siis - esinere
klaas [Kõhatab]. Auulikud pidulised!
Kui keegi omale uue maja on ehitanud, siis
kutsub ta harilikult suure selts kokku
kokku ja wib neid majas ringi trepsit üles,
trepsit alla, ja armsad sõbrad ja sugu-
lased imestawad kõike ja on niisama
waimustatud kõigist neist toredustest
nagu tema isegi. Aga tema selja taga mürk-
sawad nad inosteisele salajas külgi ja sosis-
tawad ja ütawad. Ühele on toad liiga
wäikesed, teisele liiga pimedad! . Pina-
siaal tapeti pääl on juba hallituse plekk
- ja laes on pragu! . Kas sa tahaksid sin-
elada! " - Mitte maksu eest - ja kõik on
selle poolest ühel arwamisel, et palki-
des juba uss saab ja müürides näsm -
Wimaps [kartiinult ümberwaadates] Luber -
Hugo [naljaka kindlusega]. Näsm! Ole
julge! Aga armas wana sõber, meie - kes
me siin koos oleme, meie ei waleta üks-

teisele, meie tahame ka tulevikus mõnku
hvida - „ üks süda ja üks hing - meie
neli inimest!

Bertha [liigutatult] Kuus!

Hugo [järel lugedes]. Üks, kuus, kolm
[rõhuga] neli inimest -

Bertha Heie Else! Ja onu Luter!

Hugo Oige - need on ka meie külga!
Kui siis kuus inimest! [Oma kōnet jät-
kates] Ja kui teie müid ka toredas su-
wernajas elate - mina kaade siile, sest
ka mina olen rikas mees.

Gertrud [inestades] Sina?

Hugo [hunnoriga edasi] Aramvõtmata
rikas! Mõnul on kallis wõõrduis, millest
ka mina wõõrduis ukausega ütelda wõin
[Gertrudi oma rinnale tõmmates], „Oh
wäike küll, kuid oma muul!“

Gertrud [liigutatult] Hugo!

Hugo Heie sõprus ja meie armastus pea-
wad ka uues majas edasi elama - elagu!
Wiinap, Bertha, Gertrud [kõrraga] elagu!
Hugo. Ja veel mure - elagu!

Wiinap, Bertha, Gertrud [korraga] blagu!

2. etendus

Endised. Lutin.

Lutin [wana, halli päaga härra; ilmub sõna-
de juures. ja veel nõrd elagu "rõdu pääle,
lõbusalt]. Noh, kas te ei taha mind ka
naasa juua laota?

Bertha ja Gertrud. Ah - onu Lutin!

Wiinap. Skuidugi - sina ei tohi puududa!

Hugo [on sisse walaruid, ulatab Lutinale
klaasi] ja nüüd, aulikuud koosolejad -
wolnandad nõrda elagu!

Kõik. blagu! [Joowad]

Lutin [nii ta jooruid, mõkke muigutades]

Sain ka just õigel ajal jaole. [Lapsinult]

Skille pääle wieli kokku kõirne?

Gertrud. Meie armastuse ja sõpruse pääle!

Lutin. Ah, lapsenesed, siis andke mulle.

weel üks lonks. [Ulatab klaasi Wiinapule]

Best. uskuge mind, armastus ja sõprus

ja rahulik kooselamine - nagu siin,

meie juures [liigutatult] see on ometi kõige

parem ilmas! [Oma klaasi wõttes] ja

wein kah!

Hugo. Waga õige!

Lutik [pudelit waadates]. Ah - reinwein!

Keini jõe äärest - ilusalt Baksarnaalt - kus
sandid saia söövad - see peab tore maa
olema! Sinna tahaksin ma ka nord
saada! Koh, wast juhtub veel!

Bertha. Aga ütlege, armas onu - kas Else
Teiega ühes ei tulnud?

Lutik [nature kohmetult]. Else? See tu-
leb wist järgmise sõiduga.

Winnap. Aga meie palusime sind ometi.

Lutik. Ja, ja - ma käisin temaga ka
igalpool kaasas ja meie tulime ka ühes-
koos jälle waksalisse - aga kui ma omale
paar ajalehte ostan ja need wttu läbi
waatan - oli ta kadunud! Koh, arwan
mina - ta on wist juba wagurisse läinud!
Kui ma aga parajasti enne kolmandat
nella wagurisse saan ja rong minema hak-
kab, waatan ma weel korra aknast wälja
- seisab ta häkitselt jaamaesisel.

Bertha. Kuja - nii jätsite siis tüdrukku üksi!

Lutix [lapselikult]. Ah, ta ei olnud ju üksi -
Keegi mees terahwas oli tema juures!

Wiinap. Kuidas?

Lutix. Uns väga nena noormees! Hõite
päris rahulikud olla! Ja suudles koguni
tema nättgi.

Wiinap. No - mille õige!

Lutix. Ja - mis ma siis pidin tegema,
rong liikus juba, ma ei võinud ometi hädä-
märki anda?

Wiinap. Hää küll - hää küll! [Koputab
talle rahustades öla päiale]

Bertha [läheb Gertrudiga kõneldes aeda]

Hugo [oli Gertrudiga äärmiselt härrud,
tuleb ette]. Onnimehe, oma tuba peate
meile pärast ka veel näitama.

Lutix. Beda ei ole teie veel näinud? See
on ju kõige ilusam tuba kermes majas - ja
väljawaade! Kui ma oma palkuni pääl
istun, minu ees järw - teate, see tuletab mul-
le inka Wenetsiat meelde!

Hugo [hääsüdamliselt pilgates]. Kas te siis
Wenetsias juba kord olete olnud?

22

Lutix. Ah sa armas Jumal, ei! Aga sinna
tahaksin ma kord häärnelega! Aga,
mis ma veel pidin ütterna, Wiinaps —
toa pärast — see on vist minu jaoks liiga
kallis, ta on ju palju suurem kui minu
endine toakene vanas korteris. Selle eest pead
sa ka rohkem üüri nõudma, muidu ei
lähe ju meie arwe kokku?

Wiinaps [hääsudamliselt]. Noh — küll see
jälle tasa saab, selle eest on siin maal
eludavam. Aiawili; piim —

Hugo. Ja iseäranis munad!

Lutix. Do? Noh, siis söön ma peaaegu kullt
mune! [Hugole] Ei, ei, härra Wits — saäl
ei ole midagi naerda — raha asjades olen
mina väga puuhlik. Minu ei taha kellegi
juures armuleiba süüa — mina maksan siin
kõik kopiku pääält.

Wiinaps [tähendawa pilguga Hugo poole]
Muidugi!

Lutix [Hugole]. Teate — kui ma seekord
oma raha natukeses kaotasin, kauba —
panga lähemise juures, siis päästis Wiinaps

weel kaunis kena summakse minu jaoks

Winnap [tasa Bugole]. Sa armas jumal!

Bitte kopikutgi ei jäänud üle.

Lutix. Kui palju seda õige oli?

Winnap [puigeldes]. Igatahes kaunis ke-
na summa.

Lutix. Ja waadake - selle summa jätsin
ma tema kätte, tema saab protsendid ja
selle eest elan mina siin majas! [Sheelde
tuletades]. Utelge - kas ma ei ole seda lu-
gu teile juba kord jutustanud?

Bugo. Skuidugi - koguni sagedasti!

Lutix. Noh - siis teate seda ju! Ei, ei,
priieiba ma ei söö! Ja ma püüan
ka muudu majas kasulik olla, kus ma
aga wõin, päeval ja öösel -

Winnap. Skuidugi, kui meil teid ei oleks -

Lutix. Ja - koguni ööselgi muretsem
ma teie eest? Sila, näituseks, kui ma
parajasti woodisse tahtsin heita, näen
ma tumedat pilwkest taewa poole.

„Sha - mõlken ma - wiimaks tuleb weel
kõne, ei sada küll weel, aga - wast

julitub veel! Waata õige kord järele, kas
uksed - aknad kinni on! Ja siis käisin
ma veel kord tehes majas ringi ja raputa-
sin iga ukse ja akna küljes veel kord tub-
listi [Teeb sellekohase liigutuse]

Wiinap. Siis selle pärast kõliotasgi minu
juures uhtelugu - see olid sina?

Lutix [enesega rahul] Ahidugi!

Wiinap. Olen sulle väga tänulik! [Rapu-
tab tema kätt]

Lutix. Ja pääle selle - härra Wits - miisu-
guses mees suwemajas saäl on ikka uhte
ja teist waja parandada, aga siis olen mi-
na oma wäwipotusesega nohe platsis ja
püüskeldan kõik jälle ilusasti üle. Täna
hommikul, kui teie veel magasite, olin ma
juba all ja wõtsin aia mööbli käsile! Skie
lehtwones - püüsk, see nägi wõle wälja. Belle
tõmbasin ma tuli wärskest üle!

Bertha [wõdu peält sisse hüüdes] Hugo - Tee
peate oma proua juurde tulema!

Hugo. Kus ta siis on?

Bertha. Ta istub lehtwones - pingi pääl!

Lutic [kartlikult]. See on ometi mill juba
kuin?

Hugo [kohkides] Täewa taadine! [Ruttuära]

Wiinap [naendes] Onu! Onu! Mis tüksa sa
teed!

3. etendus

Wiinap Bertha Lutic Else

Dius Minna

Else [näitesinte taga lauldes]. Fule, tuse,
tüne - "

Wiinap Ah, Else!

Bertha. Wiinaps!

Else [ilmublahtisel äruli annal aias, hele su-
weilikond, mõned lilled unnas, lahtise
päinse warjuga, edasi lauldes]. Kukk
minu kaenlasse! [Kääkides] Tere, papa,
tere, mamma! Ah, onu Lutic, seal te
oletegi! No oodake - Teie põgeneja! [Kaob
annalt]

Lutic [kartlikult] Ärge ütlege talle, et ma
teile sellest noorest mehest jütustasin,
vast ei taha ta seda

Else [ruttu üle rõdu sisse tülles]. Diinma

olen jälle - ja kõik toimetatud, terve, käsnu-
de sedel läbi! Õmbleja tuleb kromme, siin
on noodid, sinu uued numekaartid, papa
[Annab talle ühe karbikese] Aianääd, mängu-
kaartid, pildinaelad ja kihulaate vahi - ma
wõtsin kohe kolm pudelit.

Wiinap [on selle aja sees karbi seest ühe
nimekaardi wälja wõtnud, wõimsa ärewusega
lugedes], Friedrich Wiinap - Elwes - omas
suwemajas.

Else [uiderd ära pannes] Lapsed, küll on palaw
- uh!

Bertha, Muudugi - linna parku õhu sees. Hingad
palju kergemini, kui linnast wälja saad.

Else, Koh tead, Tartus on ka nii mõndagi
ilusat! Mind wõite igapäew sinna saata -
ma toimetan häärnellega, mis waja.

Wiinap. So - so - Ütle õiges, kes siis see
noor mees oli, kellega sa waksalis juttu aja -
sid?

Else. Kust teie siis seda juba teate?

Lutix [tahab salaja ära pugeda]

Else [Lutixat margates] Ah so - onu Lutix

on jälle kaabunud!

Lutix Mina? Aga kuidas sa võid arvata
- mu kullake - mina - mina? [Maljaka
pehameelega Wiinapule] Ah - teie ei hooli
teisest inimesest ka mitte põrmugi! [Pake
male poole]

Minna [paremalt poolt] Härra Wiinap,
ehitusemeister tahab teiega rääkida.

Wiinap [uttu]. Ah ja, see on hää! Ma tulen
kohe! [Paremale poole ära]

Minna [Wiinapu järele ära]

Bertha Aga laps, nüüd seleta õige -

Else Mamma, ma ei või selle loo juures
lõesti midagi parata. Kui ma jaamaesuse
pääle wälja lähen - hissidarse teist kella
Mina tormab oma pakidega uhe waguni
poole ja annan müüdugi, et onni minu
järele tuleb. Inimesi murruna waguni
ukse juures, ei pääse läbi. Uhe akna poole
wahib üks härra minu kimbatust ja ütleb
naeratades: „Teie jäate ilma kohata, preili!“
- „Jumal hoidku!“ hüüab onna! „Ma aitam
Teid“ ütleb tema lahkesti - „andke omad

paakid läbi anna minu kätte!" Ahina muu-
dugi hakkas pakkisid loopima ja - klir, wa-
guni aken puruks!

Bertha [kohkudes] Aga Else!

Else. Midaagi teha. Tandarm ja punasemütsi-
mees muudugi kohe juures - kontorusse ja protokoll!

Bertha. Jaksis?

Else. Peidin kolm rubla trahvi maksma.

Bertha. Else!

Else. Koh - mul ei olnudgi raha, kott oli nimelt
onu käes.

Bertha. Mis siis sai?

Else. Kannatust! See härra, kes mind ai-
tas, oli kõige minu paakudega mulle kontorusse
järele tulnud. Palun ütlen oma - kas Te
ei võins mulle kolm rubla laenata?"

Bertha. Aga võhinvõira inimese näest -

Else. Ja saab ju raha jälle kätte -

Bertha. Muidugi, meie peame talle kohe ära
saatma.

Else. Si ole tarmus. Ja tuleb ise sija järele. Seda
vääkisime juba võrkku! Ja tegewat seda hir-
mus hää meelega, ütles ta, kui ta ka iga

üksiku kopsiku järele peaks käima.

Bertha. Lina -

Else [wabandades] Ah, mamma, ta on väga viisakas noormees - Tallinnast on ta! Joosep Reisman on ta nimi! Sa oleksid pidanud kuulna, mis ta mulle kõnujutus - tas Tallinnast ja ilusast merest! Purgist jäime muudugi maha.

Bertha. Ma imestan ainult, et sa üldse juba kodus oled!

Else [nelnivalt] Ja temal ei olnud enam aega! [Pakernale poole ära]

Bertha [elsale järele waadates] Ai - ai!

4. etendus

Bertha. Wiinap. Kilb

Wiinap [tuleb paberite ja plaanidega pa-remalt poolt, üks jääb lahki]

Bertha [sisseastuvalle Wiinapule] Kuule õige, wanamees, kui meil jälle midagi linnast suuretseda on, ässet ei saada me enam!

Wiinap [wähe kärsitult] Häa küll - häa küll - aga nüüd - mul on ehitusemeistruga -

Bertha Ah so - [teretab kilki] siis räägime
parast selle üle. [ära eeda]

Wiirap [kilgile]. See on siis salong! Siin
on ju kõik nõnda jäinud, nagu esimese
plaani peäl joonistatud -

Kilk Pääle kõrguse! [Plaani pääle näi-
dates] kumme ja poole jala asemel on meil
nüüd kaksteistkümmend jalga! See on ju
ainult poolteist jalga rohkem - see ei wõi
ometi kobe [ühe arwe päält järele waadates]
300 rubla kallim tulla.

Kilk Palun, arwe peäl on kõik karmen
päält üles arwatud - müüritööd kantjalgade
järele; muud päewapalkade järele -

Wiirap Ku ja - Teil on inka iga asja jaoks
oma haak.

Kilk [naeratades] Ja teil oli iga asja kohta
oma soov - salong oli teile liiga madal -

Wiirap [arwe pääle liües]. Nüüd on ta mul-
le kõrge küllalt!

Kilk Lubja asemel tahsite kruti, lihtlaasi
asemel iluklaasisid, weewärk tuli ka pä-
rast juurde - rattaga pumpa kummi all,

weetunn silawal pööningul - ja - auustatud
 härra Wiinap - see kõik maksab ju raha!

Wiinap Ja, ja - aga terve kolmandik wh-
 kem kui me alguses arvasime -

Kikk See ei ole veel sugugi nii paha! Hõari-
 likult maksab niisugune suuernaja kolm-
 nonda nii palju kui arvatud -

Wiinap [pilkawalt] Siis pääsen ma veel
 isna odawalt läbi?

Kikk Skuidugi! See tähendab - üks sadat
 wus peate veel walniskoidma - sest esime-
 seaasta jooksul tuleb ikka veel üht ja
 teist juurde - wiiksugu pakandusi -

Wiinap Uue maja juures?

Kikk Just! Kiri teie talwel kütma haw-
 mate - kuwab puus praaguneb ja lõhkeb -

Wiinap Olge nõnda häa.

Kikk Ja miiri sees tuleb ka siin ja sääl
 midagi nähtawale -

Wiinap [kartlikult] Mis siis?

Kikk Koh - niisugune uus maja wajub ometi
 natukene!

Wiinap [nagu enne] Wajub?

Kilk. Ja - vajub. Tingimata! Dus tekivad
lõpped ja praod, seda peab ometi ära paran-
dama ja üle siluma.

Wiinap [närmiliselt] Miksa ei või midagi
enam üle siluda! Kust pean ma seda
võtma? Uued mööblid maksivad ka terve
hulga ja kardivad ja larrivad. Meie sis-
seseadel vanas korteris nägi veel kaunis kena
välja, aga siin uues majas - võimata! Täewen
taaduke, armas meister, kui ma teile sin selle
arve puhtalt ära maksan, siis on terve mu
raha suwemaja sees! Protsentide ei saa ma
mitterihte kopsikutigi enam - haldus - haldus!
Kui mind keegi waremalt hoiatavad oleks!

Kilk [kübarat wõttes ja paberit konku pannes]
Armas härra Wiinap - see ei oleks midagi ai-
danud! Uskuge mind - mina näen seda ju-
ba nii mõni aasta - iska seesama jutt!
Kes suwemaja ehitada tahab, see ei lase en-
nast tagasi hoida - see ehitab! [Kaeratahes]
Ja see on ka õnn... meile ehituse meistritele!
[Paremale poole ära]

Wiinap [üksi] Tuhad ja tuline! Tuhad ja tuline!

5. etendusWiinap. Lutix [Sis] Hugo.Lutix [aiast ärevusega] Wiinap - see on tore
lugu! Tead sa, kes poraquette sõitis?Wiinap. Kõh?Lutix. Tädi Wiljandinaalt!Wiinap [wasturneelt] Tädi Kristine? Kuidas
see sis nii häkitselt siia tuleb?Lutix. Seda naist! Wastar - seda ei ole ma
ialgi sallinud! See on wastix naene!
Sa tead ometi, kuidas ta mind seekord
nimetas? Ma ei kanna muudu kellegi pää-
lewika, aga seda ei unusta ma ialgi ära -
kuidas ta mind seekord nimetas! [skelde
tuletades]. Ta nimetas mind - nimetas
mind - kuidas nimetas ta mind?Wiinap [kärsitult]. Seda on eiteu enam!Hugo [uttu läbi aia] Dinna, Wiinap, asi
selle tädiaga on ikka õige ~~sa~~ just nii, ma -
gusa ennust ütlesid.Wiinap. Arwad sa?Hugo. Näeb nii olevat! Woorimehe jaoks
ei olnud tal juba väikest raha! Pidin

minas andma! Esimestest kopkatest olen
ma lahti. Niiid tuleb sinu kätte kard!

Wiirap. See puudus mul veel - just niiid!

Hugo Ja oli ka liiga lahke Gertrudi ja minu
vastu! Nii lahke ei olda mitte inimeste
vastu, kui neid tarvis ei ole! Sellest ei saa
me niipea lahti! Ja kui ta veel sinu ilu-
said wõõras tetubasid närb -

Wiirap [uttu wahule] Need ei ole veel walmis-
sääb ei wõi keegi elada!

Lutik [kärmelt] Wiirapsul on õigus! See
naene ei tohi ennast meie juurde pesitada,
parem aitame teda igal teisel wiisil. Ja
kui ta wast raha tahab -

Wiirap [näwiliselt] Sellest ei ole ta ju veel
sõnagi lausunud!

Lutik. Ku ja - aga ehk tuleb veel! Ja siis
wõta minuparas t minu rahast!

Wiirap. Mis rahast siis?

Lutik. Noh, sellest kapitalist, mis mul
sinu käes hoiu pääl on!

Wiirap. Aga annas onu, ma palun
sind -

Lutika Ei, ei, ma olen valmis igat ohvrit
tooma! Selle naese rööditame minemee!
Küll ma seda juba teen, uskuge mind!

6. etendus

Endised. Kristine. Bertha. Gertrud.

Kristine [Bertha ja Gertrudiga rõdu pääl
ilmudes] Koh lats e - arge pange mulle
seda pahas! Kuidas siantsesse liiver -
kõrbesse võib maja ehitada sellest ei
saa ma aru! See on ju peis kurb katus!
Hugo [tasa Wiinapsule] Dina - see hark -
kabi ihusasti pääle!

Kristine [Disse tülles] Tere, armas Wiinap!
Te võis ka rõõmsama näo ja teoga vastu
tulla! Dudulaste vahel andas ka suud!
Aga siandse wana roju mäest ei taha Te
küll musu saia?

Wiinap [sunnitult] Aga palun - [läheb
tema juurde ja suudlib teda]

Hugo Seda ka veel!

Kristine Sa tuline! Kõrempes ei ole te
minnu, Wiinap! Aga mul on ää meel,
et Te käsi ästi käib - mu endale siandse

maja jõuab ehite! Noh, om ixi ää, ku
riika sugulase om.

Hugo [täbendus ainult Wiinapule] Aha!

Wiinap [kimbus] Teie näite meie waran-
dust liiga suureks pidama -

Kristine. Do-o?! Ja sös ehiteid siandse
wärgi siia? Dellest karbiot ei saa Te kuna-
gi walla!

Wiinap. Lubage - karp!

Kristine. Ku ja - wällast poolt om ta õge
kenä! Tornikse, ärklukse ja rik see übu-
rääbu, aga kui kanna see seisab? See om
puha wõh ja ips, ku paras külmi tule, sös
wõide edimes e külle eht ja wiguri aiast kok-
ku kojate! Ja palworuke wõi wäärake - see
tuleb ka waroli kaela! Teil om ometi elu
õnnetuste vastu kinnitid?

Lutik [Hugole] Armas külaline!

Bertha. Kõlle ometi Wiinap, tädi arwale
ka, et nendest puudest, mis me istutanud
oleme, mõni ära kuwab

Kristine. Kõni? Puhha! Tulewel sumel wõi-
de kuuaksata pidäde! Torwe laits tuleb

enne tubliste sawige läbi kaewa ja kaits =
 nummend noormat aiamulda pääle we =
 dade ja kõrraperast sõnnikut pääle =
Gertrud Aga tädi -

Kristine Ja, ja - sõnnikut! Võid aruael
 sa aput koort? Mha näe joba, ma pea
 selle asja süü vähe käsile võtme

Hiirap. Sääal pean ma ometi paluma -

Kristine. Ei, ei - laske aga olla, ma tee seda
 äämeelge! Ku ma kellegile rõõmu wõi
 tetta, see om muule kige suuremb lõbu!

[Lutikale] Ja, ja ärra Lutik, ku Tee ka
 pääd raputede -

Lutik [kohudes] Mh-na?

Kristine. Mha ole ää inimene! Sellepoolest
 ole ma üle terve Heljandimaa tuttan

Lutik. Heljandi! Bee pagana mulgimaa!

[Poolkõvasti] Sinna peasta jälle waroti
 tagasi mine na! [Ära aeda]

Kristine [Hugole] Ja Tee olede sös muu
 õelutse mees?

Hugo Mhul on see lõbu!

Kristine [temale nättandes] Mh ei ole veel

üht teist ilusti teretengi!

Winnap [nalgatades, pahameelega] Ahudugi, sa ei ole ju tädile veel muu andnud!

Kristine [naerdes] Noh - Me ei taha wärest rouat [Gertrudi põse päale katsudes] armukaades tetta. [Hugole teda muu-walt waadeldes] Õiguse pärast ole ma Teid endele teisiti arwanu.

Hugo Kaaketsen tüestit!

Kristine [nalgatades] Noh - ku Riita rahul om-egä mia Teid endele mehes ei ole wotan.

Hugo [poolkõwasti Winnapsule] Oksin ka wähe sõrad wastu ajanud!

Kristine Küll me üht teist warsti lähembalt tundma õpime. Ma jää nüüd siia teie ma-nu!

Kõik [lakisegamini] Mis - kuidas?

Kristine Ma ei taha Tartusse pikembes ajas elame minna. Ma ole nullalt kawwa ennast tappaan, sääl Wiljandimaal. Nüüd om mul ismu täis - ma taha oma raasixest elu veel maitsa. Sõs ütli ma endäle: sul ei

ole ju kedägi teisi sugulesi, muu su maits
sõsaretüdart - nee võtame su võõmuge vastu!
Kas ei ole õige?

Winnap [pisikselt]. Aga muidugi!

Kristine. Me saame nagu üts pere oleme
- suvel sõitame üten mereveerde, talve
kõnne pidude pääl ja teatriv - saab peris
kenä oleme.

Hugo [enese ette]. Suurepäraline!

Winnap [Hugole poolkõvasti]. Niid on küll
aeg et ma selge sõna wahelle ütlen! [Kristi-
nelle] Wäga auustatud tädi! Teie plaanid
on ju isenesest väga ilusad, aga ma ei tea
tõesti mitte, kas mere jõud lubab Teile mõni
neid lõbusid pakkuda, millest teie omas
üksilduses olete unistanud.

Kristine. Noh - selle pärast ei ole ju teil vaja
pääd murda! Ega Teil tannisei ole massa!

Winnap [poõnewall] ja - kell'siis?

Kristine. Ahia! Ahia! Ahia! Ahia! Ahia! Ahia! Ahia! Ahia!
riikas inimene!

Gertrud ja Bertha. Dina, tädi?

Hugo ja Winnap [mittu üksteise järele] Ahia?

Rikas?

Kristine ja. Ma sai omast mõisast ütskõrd
ometi walla! Täält kaudu ehitedes kitsarööpa-
list raudteed. Muidugi jooksime õnnemite
kõrku. Mõh, ega ma abelik es ole - ma wõi
teile ütelda - ma wõti ma iluste pihte wahela!
Hugo ja Winap [waatavad üksteisele tum-
malt otsa]

Bertha See wõnustab mind!

Kristine Wõib ka wõnuste, teie peade ju sellest
üten magu tundma.

Gertrud Heie, tädi?

Kristine Ku ja! Ku ma ära wõle, saade teie ju
terwe selle rampsu! Sõs wõide te ometi ka
osa wõtta, seni ku ma elä! Ku mul wõmsa
perije om sõs taha ma ja esi üten naarda!

Gertrud [hõisates] Tädikene!

Bertha [Kristinet kaisutades] Sa oled nõnda
hää!

Kristine [ennast wabastades] No las olla!

Küid näidake mulle juha oma ilusid asju
siin majan. ja ku sääl kunnigi weel midagi
puudub - sõs ütelge aga, mia ei küsi - meil

wa püru om ju! Latse - ma ei taha teile
numbrid nimete, aga - seda wõi ma teile
ütelde - waha ei ole - terve ulk nulle [nime =
tissõrnega õhus nullisid arjutades] traga =
perän! Oh, tulge. [Paremale poole Bertha
ja Gertrudiga ära]

Hugo [wainse waheaja järele, isana waemus tatusid]
See on ju tore naesterahwas!

Wiinap [nagu unest ärgates] Iha pean üt =
lema - see on aga omaks kasuks muutunud.

Hugo. Mis imelikka märkisid ta õhus tegi?
[Kristine liigutust järele tehes]

Wiinap [misamati Kristine liigutust järele tehes]
Lausa nullid!

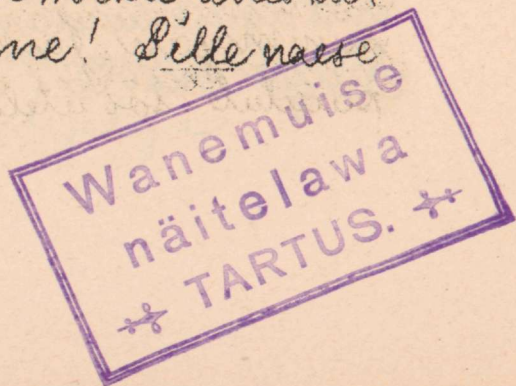
Hugo Kui palju neid äeti oli?

Wiinap Iha arwan - ni wõi wõi mees tükki -

Hugo Kas mitte wõnem? [Sälle selle wõhane
liigutus] Sel ei olnud enam otsagi! Ihal
pärus wõwendab silmade ees! Iha näen
üleüldse ainult nullisid!

Wiinap Ja meie meidkui wõtku ütles ta!

Hugo [siidilt] Iheie wõtame! Sille naese
soowi peab täitma!

Wiinap. Tal peab ülevõidse meie juures
hää olema!

Hugo Waga hää! Meie kaime temaga igal-
pool - teatris, reiside pääl, jooime shampaan-
jerit, - ta peab elust mõnu tundma -

Wiinap [liigutatult] Ja kui teda ühel päe-
wal enam meie seas ei ole - siis tahame tema
mälestust aju sees pidada

Hugo [nisamati liigutatult] Mälestuses amba
laseme talle üles seada

Wiinap Harmoris!

Hugo Kabeli ehitage talle. Seda on ta ära
teeninud!

Wiinap Ja seda inimest ei tahtnud meie
sissegi lasta?!

Hugo [kännelt] See tähendab, unna! Kina te-
gin talle koguni unsegi lahti ja maksin tema
eest vooimehile ära! Wiiskummend kopikut!
Seda ei nõua ma enam tagasi! Sugulaste wa-
hel ei tohi ülevõidse rehvendada!

Wiinap. Muidugi mitte! Ja päälegi tema juures -
nisuguse auusameelse naesterahva juures!

Hugo. Eks ole? Tema liigutustes on juba midagi

ilusat [Ihmeta et ise märkaks] endist liigutust
korrates] Kõik nii ümargune!

Wiinap. Ja - peenikene naesterahwas on ta!

Hugo. Ja ilus naesterahwas on ta. [Suurema
waimustusega] Wäga ilus naesterahwas!

Ma kahetsen wäga, et ma talle musu ei
andnud, aga selle ta saab weel - selle ta
saab weel. [Wäljapursates] Poiss - mul on ju
nii häa tuju! Issand jumal, küll see on
õnn!

Wiinap [õndsalt]. Ja nii wotamata - nii
haratselt kõigest hädast wäljas!

Hugo. Kui seda ometi ennemalt oleks
teadnud! Pääl hoidsid ja orjasid - häbe-
nesid hirmsasti kellegi käest laennata! Ja
mis selles t nüüd oleks? Ja kui mul waks
korda nipsalpu wõlgasid oleks - see naene
maksaks kõik!

Wiinap [kes wahepöäl suurte sammudega
edasi - tagasi kõndinud, ilma et Hugot kuul-
laks] Ja mina kaalusin, kas kümme ja pool
jalga või kaksteistkümmend jalga.

44.

Kaks kymmend jalga kõrge oleksin ma
võinud salongi ehitada! ja wäljas aiast
saab alles park! Wälja need luuakortsud
aiamulda sisse ja sõnnikut pööale!

Hugo [liigutatult] Tead, mina wõimustan
kõige rohkem oma wäikse maakese pöarast!
Tal on nii hää süda! Kui sagedasti on ta
mulle midagi ilusat kinnuda tahtnud -
nüüd wõib ta seda!

Wiinap. Nüüd wõime meie üleüldse rõõsa!

F. etendus

Wiinap. Hugo Kristine Bertha Gertrud
[Pöarast] Lutix.

Kristine, Bertha ja Gertrud [tulwael paremalt
poolt]

Bertha [arutatult Wiinapu juurde] Mõtle
omeli, Wiinap - tädi on meie majast päris
waimustatud!

Kristine. Kige rohkem nee naits wööraste-
tuba ülehel - nee on ju peris iluse, sääl
ma tahab eläde ütewörrage!

Wiinap [körmelt] ja - nüi Te tahate - -

Bertha. Aga muidugi, tädi!

Kristine Ja - ma te säs mind vastu võtate?

Wiinap. Aga ma palun teid! Rõõne, kui Te tulite, ütlesin ma Hugoale. Need võõraste toad ülewel - need olesivad meie armsa tädidi järvs! Eks ole, Hugo?

Hugo Ja muidugi - sedamoodi ta ütles -

Kristine Noh säs. Sedasi saame asjage joonde! Ja ilusa iüri massa ma teile

Wiinap. Kende kahe toakese eest sääl ülewel?

Kristine Mha uugi ja ka kukki teisi kambud majas ja aida! Ei, ei - seda teeme kix puhas kaupmehe moodi. Te rehkendege wälla, kui suur terve maja iür om, ja sellest massa mia poole!

Wiinap [wõimsalt] Poole? Siis olexi mul suur koureim südame päält ära, siis olexin ma korraga kõrgist muredest lahti - sest awalikult ütelda, tädixene, ma olen chitamiseega enesele natuke liigasteinud!

Kristine Noh säs - passib peris parajal aal!
[Ülatab temale käe] Lõõne kexka!

Wiinaps [wõmsalt] Suure wõmuga!
[Kätt kokku liies] Kaups kindel, kaups kindel!

Bertha. Beesaab tore!

Wiinaps [õnnelikult] Ei, kui wõmus ma olen. Ja et teie mulle just nüüd selle ettepaneku teete - et Te just nüüd tulite - nagu - nagu -

Hugo [wahela sähwates] Nagu häa ingel!

Wiinaps Ja - nagu jõulumees!

Hugo Noh - see ei ole mitte üsna õige! Jõulumees toob omelti igaihele midagi -

Kristine [naerdes] Ah so, Te tahate ka midagi saia! No ütlege's wälla, meste tahate!

Gertrud [uttu] Ah ja! Tädiuene, Tartus kullassepa juures on -

Hugo [Gertrudi suud kinni hoides] Jumala pärast mitte ulepääkaala! Kui miisuguse häa waimu käest midagi soovida võib, siis peab ettevaatlikult läbi kaaluma! Tädi - ma ei taha teile nüüd weel mingisuguseid arwusid nimetada,

aga - saäl saewad ka mõned nullid taga
olema! [Liigutusega nullisid maalides]

Kristine [Hugole lobusall öla pääle koputades].

Te olede aga mees!

Lutix [uttuasiast]. Wiinapo - Wiinapo! [Tasa]

Kiind ma tean!

Wiinapo. Mis siis?

Lutix. Kuidas me tädi minema kihutame!

Wiinapo [Tasa]. Jumala pärast! [Kõwasti]

Tädi jääb alati eks meie juurde.

Lutix [kõhnudes]. Mis?

Kristine. Kas Te säs ei rõõmuste kah, anu?

Lutix?

Lutix [Berthale]. Koh - mitte wäga! [Kristi-
nele] Aga - wast tuleb veel!

[Essee].

Teine waatus.

[Dekoratsioon endine]

1. etendus

Minna. Else

Minna [wõtab kiigetooli ära ja paneb ühe teise tooli sinna asemele]

Else [tuleb ära] Minna, mis Te saate siis teha?

Minna. Ma pean kiigetooli üles wiima tädi juurde.

Else. Papa kiigetooli?

Minna. Ma ütlesin seda ka! Kus härra on nii häamelegaristub! Aga proua arvas, see olewat üks kõne. Kui tädi seda tahab, siis peab see sündima ja weinse laua Teie toast, peeli, pidimeemeie ka üles wiima.

Else Mis?

Minna ja siisgi ütleb tädi, kõne ei olewat muna weel nõnda, nagu ta tahwat, pidada weel üsna teisiti sisse seadma.

Else. Tehke aga kõik, mis tädi soovib,
et tal aga meie juures kõigiti häa oleks.

Minna. Ma püüan ihust ja hingest, aga
see jõuab nõuab liiga palju. Ja selle juures
ei ole ma temmete aastate jooksul niipalju
sõimata saanud, nagu nüüd nende kahe
päeva sees! Ikuks antakse käske, ja
midagi ei saa tahtmise järel teha. Tema
juures kodus, ütleb ta, pidada tüdrukud veel
koguni teisiti tööd tegema: kell meli üles
tõusma - lehma lüpsma! Küll Te näete,
ta ei jata enne järele, kui meil lehmad ma-
jast on.

Else [naerdes] Aga Minna!

Minna. Arge pange pahaks, Else preili, aga mi-
na tahaksin kõige parema meilega esimesel
ära minna.

Else. Kõige sellest oleks meil kõigil kahju.

Minna. Minul ka! Ma olin alati sakstega
rahul - ja saksad siamaani ka minuaga -
aga kui asi just nõnda on - - ja minu Fer-
dinand püüab mind ka juba alati ära võt-
misega.

Else. Ah, - Teil on peigmees?

Minna. Ja, preili! Ma oleksin Teile juba ammugi usaldanud - puistad ju hää = meelega oma südame välja - aga ma ei teadnud, kas Teil niisuguseid asju juba kuulda tohite. [Usaldawalt] Ta on väga peenike mees - wassalis saime tuttawaks.

Else [huvitusega] Wassalis? Ah?

Minna. Ja - seda juhtub sääl sagedasti. See on päris õnn, et meile wuidtee chitati! Ah, preili, kui kedagi nõnda armastad, see on nii ilus tundmus, isäranis alguses, kui weel õieti ei tea: kasta on - wõi ei ole? - Niimelt armastus.

Else. Aga kuidas seda siis wimaks teada saab?

Minna. Noh, selles on kindlad tundemärgid waadake, kui terve päew otsa armsa inimese pääle mõtlema pead, kui öhtul mitte saa magama jääda, kui ta sulle öösel ilmub ja hommikul jälle esimene mõte, siis on see õige! Siis on see armastus!

[Kõnetorust wõtab wile]

Minna [nohkub tagasi] Ah sa armas
jumal! See on jälle pöroua tädid. Nõnda-
viisi lähed neid ühtelugu! [jälle wile]

Minna [tõmbab wihase liigutusega wile
konetoru otsast ära ja püüab ta taskusse]

So! Nüüd võib ta kaua pühuda!
[Wib kiigetooli paremale poole ära]

Else [ei ole viimaseid sündmusi enam
tähele pannud, unistab enese ette]. Siis on
see armastus! Terve päew tema pääle mõtel-
da - öhtul ei saa magama jääda - öösel
näed temast und - ja hommikul on esime-
ne mõte - tema!

2. etendus

Lutix [tuleb aiast]

Else [Lutixa poole rutates] Oni, kas sa teda
ei ole ehk jälle näinud?

Lutix Keda siis?

Else Noh, seda härrat meksalist?

Lutix. Ah, seda käesuudlejat? Ei! Kui-
das pidin ma teda nägema?

Else. Noh - ma arvasin --! Meie ole-
me talle ikka veel wõlgu.

Lutik. Belle olin ma juba hoopis ära unustanud. Ma olen üleüldse wõrga segane, sest aadik kui tädi siin on

Else Kuidas nõnda?

Lutik. Ma ei tea isegi, — aga tahes wõi tahtmata, terve päewa pean ma selle naese pääle mõtlema! Oesel näen ma temas tugevuni undgi!

Else [imestades] Mis?

Lutik ja hommikul on mu esimene mõtetädi.

Else Siis on õige! [stardes] Sa armastad tädi!

Lutik Mis-mina? . . . No ole nii hää! Else kene, sulle wõin ma ju seda ütelda. Ma ei salli seda naist silmas otsas! Küll sa näed, ta rüüb kõik meie lõbu, emale on asi ka juba liig.

Else [nõuus alles] No ja, mamma ei ole sellega harjunud, et majapidamises keegi seksu räägib.

Lutik [wihastelt] ja tädi räägib igalpool, eks?

Else. Aga seni vastu on ta wõrga hää; ta

tõi sulle ometi eila - weel hilja õhtul pilli-
sid oma reisi- aptegist alla.

Lutix [nägu moonitades] Kolm tükki pi-
din ma alla neelama.

Else. Kui nad aga sulle hääd on?

Lutix. Mitte sinnapoolegi! Põgumilets oli pärast
seda. Üleüldse tahab see naene ättepühku
minu kallal toherdada! See on tal nagu
nael pääs ja selle juures ei ole sugugi haige!
Ja waatab mulle ikka nii kaastundlikult
otsa, nagu tahaks ta ütelda: Noh, kuu-
see sinuga nii kui nii ei kesta! ja mulle meel-
dib weel väga hästi siin ilmas, mul on weel
nii palju ees... minu reisiplaanid...

Else [tema põse pääle paatsutades]. Ja, ja, onu-
kene!

Lutix. Jumal, keegi inimene ei wõi ju teada,
millal tema elulõng aurd katkeb! Aga
sellepärast ei ole keisel inimesel ometi
tarwis selle lõnga kallal näpoida - ja
katsuda, kas ta weel vastu peab! See
teeb inimese närwiliseks! Beda wiisi tegi ta
juba seekord, kui ta meie juures oli: siis

tõendas ta, minul olewat maks haige! Benic-
ajani ei teadnud ma sugugi, et mul üle-
üldse maks on! Ja seelsaadix teeb ta mulle
tõesti valu! - Usna loomulik, ütleb arst,
seot et ma nüüd ikka tema kallal jähin.
Nüüd on ta jälle uue haiguse minu juures ules
leidnud.

Else. Mis siis?

Lutix. Were ringjooks ei pidawat mul korras ole-
ma. Tema seletab, mina minevat raswa!
[Halets ewall ennast waadeldes]. Elserene - ma
palun sind! ja sellepärast keelas ta mul joo-
mise ära. Lõunatijal oma klaasist weini,
mis mulle nü maitses - ei tohi ma enam
juua! Olut õhtuti - ka mitte! Haewalt lonks
wett päewas!

Else. Aga mis pärast lased sa ennast siis nõn-
da piinata?

Lutix. Seda ütled sa nii? Minu vanaduses läh-
heb inimene ometi ellewaatlikuks - ja wau siis
sind weel araks tehtakse. Ja selle juures
on mul niisugune jänu. [Dund maigutades]
ja neelates] ma ütlen sulle. . . jänu. . .

3. etendus

Enclised. Kristine.

Kristine [tuleb paremalt poolt]

Else [Lutikale] Aga see on ju hirmus! [Kris-
tinele] Tadi, Teie lasete selle vaese inimese
janu kätte ära lõppeda!

Kristine Ah, rumalus! [Lutikale] Aga
on ju hirmus! Maudan Teie väge äer. Teil
om täamba joba pallu paiskem nägu pähän
Ika etusi üleilä peris ära, ku me kokku
saine.

Lutik [poolkõwasti Elsele]. Minna ka.

Kristine Te saade min selle cest weel tenäme.

Lutik. Aga kui ennast sugugi haige etunne
olema?

Kristine. Ku Teie seda tundma saade, om
hildä. Te ei tee omale sugugi luksust, soo-
ne koolme ära.

Lutik. Koolwad ära? [Kartlikult kõwersi
liigutades, nagu katsust ta kõsownte tege-
wust]

Kristine Ja, ja! Seda peade aga sagembi-
ni tegeme! See oles just Teie jaoks: turnimi-

ne, käte ja jalge arjtemine, pommine töst =
mine.

Lutik. Aga, aulix proua, tahate teie mi-
nust joommeest teha? Siis oleksin ma pida-
nud varemalt pääle hakkama.

Kristine [läbi akna pahemale poole välja näida-
tes]. Näede, sääl kuuri all, sääl om siande
suur ratas wändaga.

Lutik Heie weepunjo.

Kristine Sinna asuge manu ja wändake!
Ja ku ka ainull pool tundi ega päew [Wan-
tamist näidates] Sõs tunnede warsti, kudäs
see terve kehä tugewes teeb!

Lutik Olgu [ligutust järel tehes]. Ka seda
weel! Aga siis tuleb mul weel rohkem jänu.

Kristine Noh, ku Teil tõesti nõnda häda om-
raasine wõide minuperäol janna. Täade, siast
ääd õlut - paksu rammust.

Lutik [himukalt maigutades] ja...

Kristine [edasi jätkates]. Märzeni ja musta
Boek-õlut ja laagri õlut -

Lutik [nagu ennegi] ja, seda juon ma wäga
häimelega.

Kristine [kuivalt]. Seda ei tohi Te mitte juua!

Lutix [peletult]. Mitte?

Kristine. Aga aruliku kergelt toobi õlut - see om teie jaoks!

Lutix [kuivalt]. Noh - märg ta ju nah on.

Kristine. Aga ega päew päält iits laas!
Kuulede, mitte whxemb kui iits laas [Pöö-
rab Else poole]

Lutix Olgu! - Oleme ühe klaasiga rahul
[Wõtab ühe õige suure klaasikannu riuli peält
ja lähed sellega pahemale poole ära]

Kristine [on Elsega mõne sõna tasa rääki-
nud, edasi jätkales]. Ja, ja, siandse noore
inimeseloomakse man ei ole seda muudugi
waja! Siu wanaduses tuleme kirk hädad
soames! Kuidas om õige lugu [Else sü-
dame pääle tähendades] sellege sul?

Else [kerge häbiga]. Südamega tädikene?

Ah, see on päris korras! [Tahab rittu ära pöörida,
waatab aunnast wälja] Waadake ometi onu
Lutixat! Pääl ta seisab tõepoolest ratta
juures ja pumpab!

58

Kristine [astub akna juurde ja hiiab välja]
Nõnda om õige! Ixxi ütetahtselt! ja mitte
järgi jätta.

4. Etendus.

Kristine Else Bertha.

Bertha [paremalt poolt kurgaga ja post-
kaartiga] Tadi, sin on sinule üks kari

Kristine [kurga wõttes] Ah, Willändist!

[Istub ärkusse ja loeb]

Else [suudleb Berthat] Tere hommikust
maminakene, ma jäin täna tubliste
kauduks magama

Bertha [istub ohates]. Dina õnnelik! Mina
olen juba kella wiieist saadik jalul -
tädi tahab ju theed...

Else [esawõttlikult]. Sa oled küll waga wä-
sinud?

Bertha. Ja. Siin on ka kõik nii wäsitaw
see frepsisid mööda jooksmine niusugu-
ses suwemajas! Kõik on all keldris, - ma-
gamisetuba ülwal katuse all... ja täna
õhtu pooliks tulewad jälle külalised, [post-
kaarti põiale tärendades] Kiiteli omaid

tahavad linnaost siia sõita, [nature
poahaselt] jäävad muidugi õhtusöö-
giks - toovad ka oma poisid kaasa. . .

Else Selle suure isuga gümnaasiasti?

Bertha [ohates]. Siis on jälle kaheksa mi-
nimeist lauas!

Kristine [ärkiol ettepoole tülles] Latsse,
nüüd saade aga võnnu - nüüd peade
itte lõbusat inimest tundma õppima:
Miu piirimees Kurak on Tartur! - Tu-
leb mind muidugi vasteme, täänbe
pääle lõunat tuleb ta oma naise ja tü-
rege; tema vellepois tuleb ka üten. Kee
peame õhtusöögis siia jätnä.

Else. Siis veel neli inimest?

Bertha [hirmuga]. Siis on juba kaksteist =
kümmeind inimest!

Kristine [haavatult] Koh - au Teile mee
kübalise ei sünni - ma pean omegi oma
sõprau endä pool vastu võtta võima.

Bertha [ära lepitades]. Aga muidugi, ar-
mas tädi, iseenesest meistä - - ma
pean aga kohe koogetudrukuga rääkima -

ja kinnuga. . .

Kristine Sõs võta nee tüdrukku üleüldse
veidi käsile: majan ei aran ei liigutede
lilligi, murugi ei kastete weege.

Bertha Selle juures ei ole tüdrukud süüdi.
Meie weewärk ei ole korras. Weetõrrel üle-
wal põõningul on praagu sees - kui sinna
nüüd wett sisse pumbatakse, jookseb wesi
läbi lae ülemustesse tubadesse.

Kristine [kohkudes] Mies?

Else [hirmuga] Ja onu pumpab juba pool
tundi!

Kristine [owakna juurde rutanud, hirmab wälja]

Jätke järgi! Sõs jätke ometi järgi.

Lutik [walgast] Aga ma olen parajasti
wäe hoo sees!

Else [pahemale poole ära jookstes] Hirmus!

Bertha [selsamal ajal, kõrwale, kasa ringu-
tades] Peda talitust!

5. etendus

Kristine. Bertha. Wiinap.

Wiinap [kübara ja kepiga üle rõdu, wäike
lillekimt peoberi sees käes] So, siin olen

ma jälle meie vaikes, armsas kodus! Tere
hommikust, armas tädi! Siin tein ma
teile mõned lilled kaasa.

Kristine Kudas te minu meelen peade...

Wiinap [paberit ümbert ära wõttes] Dau-
gulli juures - siin maal meie aias ei ole ju
weel ühtegi... [Lillesid ära andes] Kas ma
tohin paluda...

Kristine [tagasi tõjudes] Kee wõch? ... Ei,
ma pea tõesti tenäme - nende aisu ei kann-
nate ma ära.

Wiinap [nature hoawatud] So - wõh, siis
andge andeks - see tuli häast südamest!
[Tahab lilled Berthale anda] Palun, armas
Berthakene...

Bertha [minakalt] Ma tänan ka - lilled
ei olnud ju minu jaoks.

Wiinap [pahaselt] Aga Bertha...

Bertha [jonnakalt tagasi tõjudes] Minna ei
kannata seda haisu ka ära.

Wiinap [südamestarega] Wõh, siis mitte!

[Wisab lilled üle rõdu aeda, siis oma paha-
meelt peites, sunnitud naljaga Kristinele]

Sel kombel saame meie viimaks ka paar
lille oma aeda! Ah ja, Bertha, ma sain
Bugoga kokku, ta tuleb oma naasega
täna pääle lõunat meie poole.

Bertha Mis?

Wiinap Ja doctori toomad nad ka maasa
- kaardi partiile.

Bertha Siis on meid õnnelikult viisteist-
kümme inimest! Kus pean ma nend-
de jaoks õhtusööki saama? Mul on ai-
melt paar kotletti ja natuke külma praa-
di.

Wiinap [wähe pahaselt] Siis lased sa liht-
salt midagi tuua.

Bertha Ma ei saa ju kusgi midagi! Täna
on ju pühapäev.

Kristine Ärā pane pahas, laits, sōs oles pi-
danu sa ku perenaene ometi ette muredeme.

Bertha [haawatult] Jumal, ma juhin meie ma-
japidamist juba nii kaua ja veel kannagi
ei ole millegist puudus olnud! Aga ma
mõlesin, sin maal saame meie ikka
üksi olema.

Kristine Üksi? Ku kellegil suvennaja om
sõs ei olda kunagi üksinde, sõs tuleb iki
kübalisi

Wimaps [pilkawalt]. See p see lõbu külq
sel suvitamisel on.

Bertha [õhates]. Siis chitatakse suvennaja
õieti whkem teiste inimeste jaoks?

Kristine [ägedaks saades]. Ku see wast miu
pohta pea käimä. . .? Nõnda palha ää =
meele peräot ei ole te mind ka wastu wõt-
tan! Tartun „Luwimaal“ es massa ka
whkem.

Wimaps [rahuotades]. Aga, tädikene, ma pea-
lun Teid. [Berthale kärsitult]. Iha ei saa
aru, kuidas sa nõnda mõtlesnata kõnel-
da woid.

Bertha Wimaks lähel inimene ometi närwi-
lis eks! [Tädi pääle sihtides] ja kui siis weel
iga sõna pahaks parvatakse. . . [Wimapsule]
ja sina harjutasid enesle ka nüüd ühe
toonijuurde. [Tagasihotud nutuga] Nõn-
da ei ole sa kunagi minuga rääkinud,
niikaua kui me abielus oleme. [Paremale

poole ära

Wiinaps [närviliselt] Niiüd nutab ta veel!
Wabandage, armast tädi, talitus kasvab tal
nature üle pää.

Kristine. Ja, ja - Berthale om see peris ää,
et mia temäl ole; see om temäle otse õn-
nes.

Wiinaps [wähe sunnitult] Ahudugi - meie
oleme ju ka kõik ümra õnnelikud [Omast
tusast ennast lahti raputades] Niiüd on ka
wimane raha ehituse ~~poole~~ maksitud.

Kristine. Do?

Wiinaps. Iha saatsin eila ehitusemeis tule
ära. [Ohates]. See oli raske silmapilk, - aga
niiüd on see maja vähemalt minu oma,
[silguga Kristine poole] ja seda võõmu ei
taha ma enesel millegi läbi ära rikkuda
lasta.

6. etendus.

Kristine. Wiinaps. Rilk

Rilk [üle rõdu]. Tere, härra Wiinaps, - Teie
teener, armuline proua - [Wiinapsule] Iha
toon Teile lõpu - kwittungi. [Animab talle

ühe peaberi]

Wiinap Bellepärast ei oleks Teil toimis olnud
ometi ise.

Kilx Mul oli nii kui nii siin lähedal
tegemis - - vähe mõotmist, [cia pool
naidates] saäl pool hakatakse ehitama.

Kristine Ehitame? Koh, see ei ole aga sugugi
armas: telliskivi soarma - tolm.

Wiinap [on rõdu pääle astunud] Kuhu see
ehitus tuleb?

Kilx Sinna, otse vastu, selle ruundi pää-
le, Tee vastu

Kristine Sõs ei ole meil enam nõhegi
välja waadata!

Wiinap Teie ehitate mul ju järwe silmas-
deest kinni!

Kilx See ei oleks veel kõige parem.

Wiinap Mis siis veel?

Kilx Ma ei tea mitte, kas Teie iseära-
nis rahu ja üksilduse sõber olete.

Wiinap Bellepärast olen ju siia wälja
kolunud!

Kilx Ja, siis on küll paha! Sinna

pidawat nimelt elektriteater tulemas.

Wiinaps ja Kristine [kohkudes] Ahis?

Kiln. Puhweti ja muusikaga!

Wiinaps [tooli pääle langedes] Püha ju =
mal!

Kristine See lääb iluses! Seda ma üttele
Teile, sôs ma siia eläme ei jää

Wiinaps [kartlikult] Aga armas tädi, asi
ei ole weel nõnda kaugel! Eks ole, armas
meister, seda wõib orneta weel tanista-
da! Puhwet - muusika terve õõ läbi!

Ahis peame meie siis nüüd tegema?

Kristine. Üsna lihtselt. Kas tantsu lööma-
wõi wälta kolime!

Kiln. Koh, wast walib ostja weel mäne-
teise krundi siin, kui Teie temale asja
seletate...

Wiinaps [kännelt wahela kõneldes] Ja.

Kiln. Ja on küll weel alles maamööbja-
ga sääl - igatahes saame meie ta wercsa-
lis weel kätte... ma waatan koha järele.

[uttu üle rõdu ära]

Wiinaps [tahab kübarat ja keppi wõtta]

Ja mina lähen sohe ühes . . .

Kristine [teda tagasi hoides]. Bedä är =
ge tekke paremb! Peab raasike kawalemb-
belt pääle nakkame. Laake minu selle
äräge kõneldi, - küll miniat selle
põllipoodi pääst wälla aa!

Winnap Kui see Teil aga õnneks ei lähe?

Kristine. Sõs om Teil maatükki lihtsalt
ilma wäärtusetta!

Winnap [meelthertes]. Kuudas wõib ometi se-
da inimesele näkka ütelda!

Lutix [tuleb aiaast ja kuulab winnaseid sõnu
rõdu pääle]

Kristine. Pest et ma Teil ääd soowi; miniat
ei pane endele peo suu ette, sest minul
om ainult üts tahtmine. Teid õnnelikus
tetta [Ara]

7. etendus

Winnap. Lutix

Lutix [aegamööda ettepoole tulles]. See ma-
ne näeb hirmsat wawat Teil õnne pärast!

Winnap [ohates]. Ja, sul on päris õigus, - sellel
naasel on ka oma wajakulged. . . seda

pedb ära kannatama. See on ju ka ainult
 esioisa, - kuni inimesteiga ära harjud. Selle-
 pärast ei taha me ometi oma võimu selle
 ilusa omanduse üle sin segada lasta. See
 kõik on ometi nii ilus: tore maja, saal, aed ja.

Kristine [lähel aras rõdu tagast mööda, mu-
 bara, ülyaki ja päevavarjuga]

Lutik [wahel rääkides]. Tadi [Kui Kristine
 mööda on]. Pina, Wiinap, seda ei oleks sa
 mitte pidanud majasse võtma.

Wiinap [ohates] ja, see oli teine rumalus

Lutik [lappisikult] Missugune siis esimene
 oli?

Wiinap Stoh. [Lase pilgu sinu mööda üm-
 ber käia] - [Lus ohates] Na... lase olla.

Lutik [troostides] Ma ei taha sind ka kauem
 piinata, ja kui lähemal ajal sulle veest mõ-
 ni suurem wäljaminek kaela tuleb.

Wiinap [rahutult] Missugune wäljaminek?

Lutik [südamlikult]. Ma arvan, kui meie
 elsekene mehele minema peaks, - kaasavara,
 - waata, see on minu armsam soov, - siis
 võtame minu kapitalist.

Wiinap [raputab tema kása]. Sa oled wa' hää
poiss... aga... see ei lähe! [Astub mõned
sammud] Ütle õige, kuidas sa selle mõtte
pääle tuled?

Lutix Noh, ma arvan, sobib midagi! See
lugu selle härraga Tartu waksalis...

Wiinap See puudus weel' just nüüd minu
seisukorras! Aga... see on ju lollus! Iha wean
kihla, tüdruk ei mõtlegi enam selle mehe
pääle.

8. etendus

Endised. Else. Bertha

Else [paremalt poolt] Papa, kas oled juba
härja Reismannile raha ära saatnud?

Lutix [pilguga Wiinapu poole, rõhatab]
Hm! Hm! [Ära aeda]

Wiinap. Kuidas sa siis selle küsimuse pääle
tuled?

Else [wähe murega]. Pest et see mind imestab,
et ta mitte ei tule...

Wiinap So? See imestab sind? Na, siis saa-
dan ma selle raha talle jalamaid ära.

Else [uttu]. Ah, papa, ära seda tee! Ta

ütles ju, et ta ise järelle tulla tahab.

Wiinap. Ei, ei! See härra äratab minus vähe udaldust; ei kiputa mitte nii ilma pikema jututa noorele tütarlapssele kallale ja ei suudelda temal esimese kümne minuti järelle kätt... see ei kõlba!

Else [oma kätt silitades]. Aga see oli ju väga ilus tema poolt, - ja ta ütles mulle selgesti, et Tallinnas see moodus olla - mu ja koha-
linnude kommetevastu.

Wiinap. Armas laps, see jääb mõnda naagu ma ütlesin. Ma kiputan sellele härrale koha ja sellega on asi korras. Majasse tulla ma ei taha teda lasta. [Paremale poole ära]

Else [pahanedes]. Aga mamma.

Bertha [kes Elsega ühel ajal sisse on tulnud]. Laps, kui papa mitte ei taha, siis ei lohi ta ka mitte tulla! Sa ei oleks tohtinud talle üldse meie adressigi anda.

Else [häntselt meelde tuletoodes]. Issand ju = mal, ma ei ole talle teda andnudgi! Niid tuleb mulle alles meelde!

Bertha. Beda parem! Siis ei saagi ta tulla!

Lutix [kärmesti aiaost tagasi tulles] Käes ta mul ongi!

Else Kessuis?

Lutix Ta tahtis praegu üsna rahulikult meie aiaost mööda minna, - säääl tormasin ma talle aga järele ja tulin ta tagasi - [aia poole näidates] Säääl ta on juba.

Bertha Aga kes siis?

Lutix [hõisates] Noormees waksalist!

Bertha [ettehutatult] Aga onu...

Else [seltsamalt ajal, rõõmuga] Ah...

Lutix [aia poole raakides, väga sobralikult] Ja, ja, tulge aga, saksad saavad väga rõõmustama.

9. etendus.

Bertha. Else. Lutix. Reismann.

Reismann [lõbus noormees, moodsas suwe-ülkonnas, läbi aia] Teie, minu daamed! Mul on au - rõõmustan väga.

Else [rõõmsalt rõwale] Koh, säääl ta ongi!

Reismann Härra onu oli nii lahke -- ta ütles mulle, et Teie mitte pahaks ei pane, -- kui Teie siis lubate, minu daamed, ma

olen nii waba! [Elsele] Kas ma tohin aland-
likult paluda, mind [Bertha poole lähenda-
des] preili üle ette siada?

Else [naendes] Aga see on ju minu mamma!

Reismann [inestust näidates]. Mamma?

Ja, seda piab inimesele enne ütlemat! Siis
kõesti proua mamma? Ja, siis piab ma
juba ütlemat, - armuline proua - [Bertha kätt
suudeldes] minu lugupidamine!

Lutik. Kuid suudleb ta ema kätt ka.

Reismann. Ma ei tea mitte, armuline proua,
kas preili tütar juba on jutustanud, et mul au
oli waksalis nendega tuttavaks saada?

Bertha. Ja, muidugi, - meie oleme Teile ka veel
wõlgu - - [tahab rahakotist otsima hakata]

Reismann [tagasi tõjudes] Aga, ma palun ar-
muline proua, sellega on aega - [pilguga Else
poole] sellepärast ei ole ma siia tulnud . . .

Bertha [ikka veel tagasihoidlikult]. Ma kahets-
ainult, et minu mees . . .

Reismann. O palun! Kui herra abikaasal mi-
gi tegemist - ei tee wiga . . . on ju ka nii - [po-
guga mõlemate daamede poole]

Lutix Ma võin ju Wiinaput autsuda! Kuidas
oli Teie aumväärne nimi?

Reismann Peka Reismann - Teie teener.

Lutix [imestamult järele üteldes] Pe-ka?

Reismann Ja kirjutatud saab muudugi:

[poikalt] „Peeter“ aga [naljatades] wälja
saab wäägitud „Peka“ Peka Reismann Tal-
linna linnast.

Lutix Tallinnast! [Sgatsusega] Ihusal
mere kaldal! Sinna pean ma ometi sõrd
saama! [Paremale poole ära]

Reismann [Lutixale järele waadates] Wäga
armas wanahärra!

Else [annab emale salaja märku, et see Reis-
manni istuma paluks]

Bertha [tõyub sudi lugutusega tagasi]

Reismann [jälle daamede poole pöördes]

Ma ei saa teile tõesti ütelda, armuline
proua, kui tänuks ma teile olen, et Te
mind nii sõbralikult wastu wõtsite! Kui
nii üks wõeras kohas oled...

Else Kas Teile Tartus ei meeldi?

Reismann O küll! Tartu on ju wäga kena linn,

aga-waadake-meiesugusele - Tallinna Tõhk
-- ja, siial ei ole midagi teha -- Tallinn
on Tallinn!

Bertha [nature tähendades]. Siis peatate siin
küll ainult lühikest aega?

Reismann [kelmika pilguga Else poole]. See
rippub veel mõnesuguste tingimiste küljes.

Bertha [katsub jutule teist pööret anda]. Teie
olete siis sündinud tallinnlane?

Reismann. Ja, armuline proua! Mina olen
"Rooma Keisri" poeg!

Bertha [imestusega]. Kelle?

Reismann. Ah ja, - "Rooma Keisri" - suur restoran
keset linna, see on minu isa oma, ja majad
paremal ja pahemal pool, need on ka tema
omad! O minu isa on väga lugusettud mees!
Tuntud isik! - Kui ta wahel ukse pial seisab
- oma walgete juukstega, mille alt wana armas
nägu wälja waatab, siis lähel harwa keegi mööda,
kes juba kaugelt ei tereta: „Alandlik teener, härra
Reismann. - Koguni kubernerigi, kui ta mööda
sõidab, noogutab talle ikka sõbralikult piaga -
Linnawolikogusse tahtsinwad teha piiaegu walida,

minu isa! Aga see ei lähe - õhtuste koosole-
kute pärast, - sest et ta sel ajal ikka raarta
mängib. Ja siis, ema ei taha seda ka ta ei
taha mitte, et meie uus nimi ajalehtedesse
läheb. -- Noh, ja mina olen airukene laps!
[Lapselikuhkusega] Ja, ja, minu daamed,
nagu te mind siin näete olen ma nutme-
kordne majaomaniku poeg!

Bertha [märtsa sõbralikult]. So, so? -- Aga,
minu armas härra Reismann, Teie seisate
juurel ikka! Kas te ei taha istet võtta?
[Istub sohva peäle ja juhatab talle tooli]
Reismann. Kui Teie lahkesti lubate - [istub]
suudlen nätt, armuline proua!

Else. Siis olete äieti omaks lõbunustartusse
tulnud?

Reismann. Ah, seda mitte, preili! See on,
nõnda ütelda, aareis! Iha pian ometi
ühel päeval isa suure äri oma nätte võtma,
ja sellepärast ütles ema mulle: "Pera." - üt-
les ta, -, meie oleme vanad inimesed, meie
ei saa enam uuendusi oma äris sisse siada
aga sina oled noor inimene, sina piad asja-

ga ühes sammuma. Waata ilmas wähe ringi, -
 waot õpid midagi! -- Noh, ja siis wiiswad
 mind ühel ilusal päewal waksalisse ja saatsi-
 wad Riiga. See ei olnud mul kerge! Ja kui
 ma nii waguni annast weel kord tagasi
 waatasin ja Olewiste kiriku torni aegamöö-
 da udu sisse ära kaduwat nägin, siis olexin
 ma kõige parema meelega tagasi pööranud!
 Kes tiab, kas me iinisteid weel näeme ütlesin
 ma „Ela hästi, wana taewajuht! Terwita minu
 poolt weel kord Linda linna!“ Ja siis heitsin
 ma oma waluga pikali -- ja kui ma jälle
 üles ärkasin, olime Tartus, ja sinna jäin siis nau-
 tuxene peatama.

Bertha. Ja Teie wanematele oli lahkumine
 küll wäga raske?

Reismann. O, iseäranis emale! Ta ei tahtnud
 mind sugugi lahti lasta! Iikka jälle suud-
 les ta mind ja „Pekka“ ütles ta mulle, „sa
 oled ikka hää pois olnud, kes meile ai-
 mullt wõnu on teinud sin ilmas, - jää
 mõis tikuks! Ja sa tiad ju minu arm-
 samat soowi! Kui sa waot wäljas naese

leiad, kes sulle meeldib, ja ta passib meie
majasse, - siis too ta jumala nimel! Ja kui
ta ka tartlane on - ma ei ole uhke!" -

Else [naerdes] Lubage -

Reismann. Ja, ja, preili, mina naersin ka
ja mõtlesin veel: „Ah no! Seda ei ole! Kui
Pena Reismann kord naese võtab - siis ai-
nult Tallinnast! Best ainult Tallinnas on
ilusaid tüdrukuid!" - No ja, see oli eksitus,
sellest olen ma juba lühikese aja jooksul,
mis ma siin olen, aru saanud: ka Tartus
on piltilusaid naesterahvaid - siinolejad
muidugi ühes arvatud! [Naerdes] Nüüd
oleksin ma piaaegu sisse kinnunud!

Bertha [ühes naerdes] Ja, ja! Aga Else,
mis pärast sa ikka seisad? Kas sa ei taha
meie juurde istuda?

Reismann [kärneste] Ah ja, preili, võtke
istet! [Istub Bertha kõrvale sohva peale,
et Elsele ruumi teha]

Else [istub]

Reismann [häälelehel] So - nüüd istu-
me üsna mõnusalt koos! [Ühe naesterah-

wa pääält teise pääle waadates] Mulle meel-
dib Tartus ikka wõhem!

Else See wõmustab mind!

Reismann Ma püan üttema: Tartus on
üsnailus linnakene! Aga mundugi - Tallinna
wastu! Ma palun Teil - sääl on meil we-
nad kõwerad uulitsad ja... kõwerad uulitsad,
Pikk Hermann ja Paks Margarete - ilus muse-
um - nõh meie tallinnlased sääl palju ei
käi, aga wõerad on üsna rahul - ja rahwa-
aed! So - sääl peaksite kuulma, kui näite-
kawal laulma hakatakse! Rahwas laulab
kaasa - hõiskab - wõistab!

Else Kas nad siis tõesti kõik nii lustilised
inimesed on?

Reismann Koh - seda just mitte! - On ka
messis nägusid, aga kaasa teewad nad kõik! -
Palun - nisugust wärki ei ole Teil ometi Tartus
mitte!

Else [wähe ninakalt] Selle eest on meil aga
teist wärki...

Reismann [järele kiites] Ah, auukartus! Üli-
kool ja toomemägi! Ma püan üttema - wäga

keina! - Aga wabandage, et ma Teile nii
pikka juttu ajan, aga - kui juba Tallinnast
kõnelema hakkam, - ja waadake, sus -

Bertha. Aga ma palun, härra Reismann,
meie kuulame ju häameelega.

Else. Kuudas Teie meid õieti üles leidsite?

Ma ei andnud Teile ju adressi!

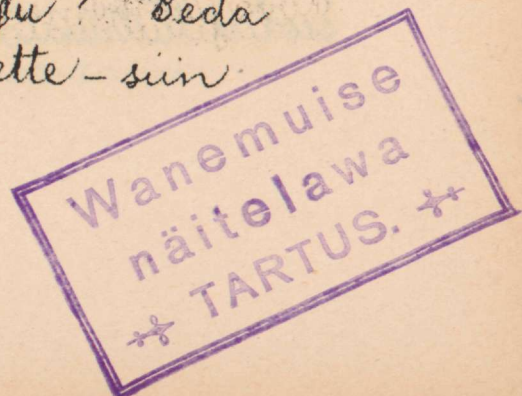
Reismann. See oli juhtumine, - ja kui eba-
usklik oleks, siis võiks koguni ütelda: see
on saatus. Olete Teie wast ebausklik, armuline
proua?

Bertha [naeratades] Ei!

Reismann. Kahju! - Nagu öeldud, mul oli
siin wäljas äriasjus tegemist - ühe maatuki
ostmise pärast; ma pian/piale lõunat veel
kord sinna minema, aga sellega seian ma
aitu walmis ja [tähendades] õhtuks olen ma
piale selle üsna waba - - ja - - ma ei tea õne-
ti veel mitte, mis ma täna oma waba õhtu-
ga piale hakkama pian.

Bertha [ei taha aru saada] So...?

Reismann. Teie jääte muidugi koju? Beda
kujutan ma enesele hirmus lõbusa ette - siin.

Teie juures: enne lobisetause naturse - selle
järele tuleb õhtusöök - ja pärast sööki istu -
takse wälja aeda, - ja kui kuu nii paistab,
siis laulka ma Teile midagi ette - paar ilu -
sat laulu, nii. . . [nagu tuleks tal häkitselt
meelde, naerdes] jessune, ma teen teepoolest
nii, nagu oleksite Teie mind juba õhtusöö -
giks kutsunud!

Else [paludes] Ahamma.

Bertha Aga Else, see ei lähe - sa tead ometi.
Ma oleksin Teid tõesti häameelega kutsunud,
härva Reismann.

Reismann. Ah ja!

Bertha Aga täna ei lähe see tõesti mitte.
[ettekäänut oksides] täna on nimelt pühapäev.
ja meie oleme ise mujale kutsutud.

Reismann. Misugune onnetus ka!

10. etendus

Bertha Else Reismann Lutix

Lutix [paremalt poolt] Lapsed, papa läks
posti pääle. ta tahab Tartusse telefonida,
seot et hüdrukud suit midagi ei saa.

Bertha [ära põigeldes] Ja, ja - häa küll. . .

Lutix [Reismannile] Meile tulewad nimelt täna õhtu vöörad. . .

Reismann [imestades] So? [Etteheitvalt Berthale]

Aga armuline proua. . .

Bertha Ja, härra Reismann, nüüd pean ma küll tõega välja tulema: ma ei kutsunud teid selles äraast mitte, et mul Teil jaoks midagi süüa ei olnud! Meid saab wisteistkümmend inimest ja mina ei teadnud ette valmistada.

Reismann. Aga mis see siis teeb? Kus wisteistkümmend kõhtu täis ei saa, sääl võib ~~ku~~ ^{ku} wisteistkümmes ka kaasa-nälgida! Ja just niisuguses kimbatuses olen mina õige mees! Ah, siis seate mind alles tundma õppima: ma jutustan wöerastele nii palju lugusid, et nad kuulates tähelepi ei pane, kuidas neil taldrikuud ikka eest ära wöetakse!

Bertha Noh, nii paha ei saa asi loodetawasti olema! Kas tead, Else, tohtri proua üle tee peab ju ise kannu-tule ühes sinna'- wast annab ta meile lahkuse poolt paar kana

Ja siis, härra Reismann, saab kanaperaadi!

Reismann [rõõmuga] Jessuke, just minu kõrge armsam toit! [Else nätt wõttes, armastawa pilguga, õnnelikult] Täna tuleb üks õnnituse piiale!

Bertha ja Else [sõbralikult peäd niikutades läbi aia ära]

Reismann [Elsele järele waadates, waimustusega]

Ja need weiksed jalad, mis tal on.

Lutik [kawalalt] Emal?

Reismann [uttu] Ei... [õnnast parandades]

Ja, emal ka! Iha ei saa Teile ütelda, härra onu, kui õnnelik ma olen. Ja ma kirjutan ka kohe oma emale, kui hästi mind sin vastu wõeti preili Else, - proua ema, - preili Else, -

Lutik Koh, ja wanaast onust ei kirjutata midagi.

Reismann Aga muidugi! [Wiwitades] Iha tahan ma äieti kirjutada härra onust?

Lutik Koh, kirjutage, - minu käsi näeb hästi - ja mulle meeldib ta ka, see Peka!

Reismann Tõesti? Siis woin ma ka Teile soovitusse piiale sin majas loota?

Lutik Ah sa armas jumal, sellest ei oleks Teil

palju abi; meie juures on ohjad ihe wana
naese käes.

Reismann. Aha, proua ämm?

Lutik. Veel palju halwem! - Pinaas tädi!

Reismann [nägu moonitades]. Ojessuke.

Lutik. Selle käes on kõik otsus! Ja kui siin
keegi midagi läbi tahab wia, peab ta selle
poole pöörama.

Reismann. Kas Teie ei wõiks mind rohe selle
tädiaga tuttawaks teha?

Lutik. Müüd on parajas te üks rahulik silma-
piln, kus teda koduse ei ole! Ta läks waks a-
lisse.

Reismann. Bõitis ära?

Lutik. Kahjaks ainult Tartusse!

Reismann. Koh, siis katsun ma pärast lõu-
mat oma õnne. Küll ma selle wana tädi juures
ennast juba sisse mehkeldan!

Lutik. Mis te leete?

Reismann. Sasse mehkeldan. [seletades]
meele järele olen...

Lutik [naerdes]. Ah so! ja mina ütlen Wiwa-
pule, et Teie sun olete ja walmistan teda rohe

nature ette! Ja, ja, - Teie olete selle lühikese
ajaga ennast minu juures ka juba väga [järel-
le tehes], „sisse mehkeldanud“ [Ulatub talle käe]

Reismann [tema kätt raputades] Ja? See
rõõmustab mind!

Lutik Suis jälle nägemiseni! [Läheb paremat
kätt unse poole]

Reismann [temale järele huudes] Härra
onu - hiad aega!

Lutik [unse poole veel kord ümber pöördes]

Hiad aega - Peepa! [Paremale poole ära]

Reismann [Lutikale järele vaadates] See on
väga hia inimene!

II. etendus

Reismann Kilk Kristine

Kilk [ilmub rõdu pääle] Ah, saäl me leiame
Teid wimaks! Siin on üks daame, kes Teiega
kõnelda tahab, härra Reismann. [Kusti-
net esiteledes] Proua Kolbits.

Kristine [aiast, kübara ja ülyaniga]. Aga see
om ju muu armas lawransaber „Lüwimaa“
wõrastemajas! [Läheb Reismanni juurde ja]

ulatab talle käe]

Reismann [sõbralikult]. Jessuke, armuline proua! Kuudas siis Feie sija tulite? [Lundleb tema kätt]

Kalk [vaatab kella] Klindwebandate küll!
[Puttu läbi aia ära]

Kristine Sõs Feie tahade seda tnatrit ja võtse säääl tõisel-pool ehite?

Reismann. See tähendab, mina annan ainult raha selleks! Misugustest asjadest ei tea ma midagi. See on minu sõbra Wiri mõte! See ütles: kui misugune asi siin käima pan-na elektri teatriga, varustega ja häälõlle ja napsidega - ja sinna juurde Amerika-orkester - siis raha tuleb kui tulnab!

Kristine [pilnawalt]. I meilus! Ja sinna manu suur wmm - sõs saab küll kenä! Te võide õnne tenäde, et te miuga veel enne noorku saude. Siandse sehti jaus ei kõlba see maatükki säääl tõisel-pool sugugi! Säääl om liigä niske - ja väike om ta ka - -

Reismann Ku ja... poisut weike om ta - -
aga ta vleks mulle armas selle lõbuse naabruse

pärast siin.

Kristine [imestatades]. Üin see's Teile nõnda tähtis?

Reismann. Ah ja, armuline proua! Siin on nimelt üks magneet! Ma olen ju Teile juba jutustanud oma ema armsamast soovist.

[Südamliselt] Kuid olen ma midagi leidnud!

Kristine Siin majas?

Reismann [vaimustusega] Ja! Siin oleks see õige!

Kristine Ja kas vanempe siis sellege nõuus on?

Reismann Sellepolest on mul kõrge paremad lootused -- aga -- aga! Siin on nimelt üks tädi perekonnas.

Kristine [lustiliselt] Sellest ole ma juba kuulnud.

Reismann Ku ja, vea dake! Ja see tädi -- sel on omad komsud!

Kristine [häkitselt]. Mis te sellega arvate?

Reismann Noh, nagu naisugused veinad tädid juba on, kes igale poole wahelä tinnwad ja igal pool kamandada tahawad, ja kelle suud kinni panna ei saa, sest et neil nõi käs on!

Kristine [ei saa aru]. Nõi käs?

Reismann Ku ja - raha! See on nimelt rikas
tädi! Kluidu ei oleks nad ometi niisugust us-
siwõtu omale majasse wõtnud.

Kristine Kluidugi [Wargatud ähwardusega]
Kui see ussiwõhi Feile ainult mitte raskusi
ei tee!

Reismann [lõbusa otsusega] Na, peab selle
järele toimetama! Ah, niisuguste asjade
jooks on minul hää nina! Iboolega wõtt
suudelda - ilusasti kumardada - - ar-
mas jumal - niisugused wanad naesed on
ju iga pisema asja eest tänulikud.

Kristine [sunnitult naerdes] Ja - ja -

Reismann See saab küll nõwa pähkel ham-
mustada olema - aga see on ka ainult lühi-
keseks ajaks! Best kui mul tüdruk käes - [ähwar-
dades] tehtakse wanale tädile jalad alla!

Kristine [pilkawall] Sedä ei tohi ^{Te} äga we-
na tädi enne märgate laske!

Reismann Hoidku! Küll ma juba ette-
waatlik olen!

12. etendus

Kristine Reismann Winnap Bertha

Lutik Else

Wiinap, Bertha ja Else [tulvad aias]

Wiinap [kohe Reismanni juurde astudes] Härra Reismann, ma võõrustan südamest, et Teid meie pool tervitada võin.

Reismann [Wiinapu xätt raputades] Wäga lahke.

Wiinap [lubage, et ma Teid tutvustan: [Kristinet esiteledes] Hei armas tädi!

Reismann [ehmatades] Mis? Kuidas... Teie olete...?

Kristine [kõvasti] Usirohi!

Reismann [tagasi tuinudes] Püha Peetrus!

Lutik [paremalt poolt, ruttu Reismannile]

Ho, kas olete juba tubliksi sisse meheldanud?

Reismann ja kuidas! Nüüd tehtakse mulle jalad alla!

[Esriie langeb]

Kolmaswaatus.

[Sesama dekoratsioon]

Esipoole pahemat kätt istuvad kaardilaua ümber Klara, Riitel, Luter ja mängivad kaarta - paremat kätt ees sohva peal Kristine, proua Klara - viimane heegeldab. Klaveri ees istub doktor ja mängib. Doktori taga seisab proua Riitel, noodileht käes ja laulab. Pödu peal Hugo, Gertrud, Else, Edgar, kooliunivormis, ja Frieda, nad mängivad kooriku ümber, kes keskel seisab ja kellel silmad kinni on seotud, ringmängu. Minna käib kandelauga, mille peal joogid on. Wiinap ja proua käivad hoolitsedes üsinate salvade wahel. Paremat ees väike laud korlega. Tuled põlewad klaveri ja mängulaua peal lihtud. Taga pool on kühjad ja pooltas veini- ja õlle-

90.
khaasid, tuhatoosid, taldrinud, kokkukortsu-
tatud serwietid jne. Klaveri peäl on üks kü-
bar Toolid ja lauad korratuses. Päägitakse
läbisigamini!

1. etendus

Hunap. Bertha. Else. Lutin. Kristine
Hugo. Gertrud. Piütel. Proua Piütel
Edgar. Kilk. Murak. Proua Murak Frieda
Kloorin. Kirina

Doktor [mängib eelmängu laulu jaoks: Du sinisilma lass' mind veadata]

Palk rõdu peäl [ringi käies, tantsides ja lauldes:
"Oh kui raskest on mu päevad"]

Murak [vähem kehakas härra, kareda hääle-
ga, äraline, tervest karest kõvasti üle, Piütile]

Miapakkusin ommeti potti! Kespärast ei mängi
Te söö potti?

[Laulmine rõdu peäl jääb üldise naeru all
katki]

Pr. Piütel [hannab laulma, diletandiliselt]

"Du sinisilma lass' mind veadata."

Kristine [proua Murakule väga kõvasti] Lau-
dan söötmine om ommeti kige paremb

Pr. Kiiitel [edasilauldes] Du sinisilmi lass
mind waadata ? -

Murak [wiskab naardid kokku]. Mudugi oleme
meil jälle jännin [Kiiitlile] Ku Te ka seda
ei mängi, mes nõutas!

Kiiitel [pahaselt] Kul ei olnud ju suugu
potti!

Pr. Kiiitel [lauldes] Du sinisilmi lass mind
waadata! ? Kui armuõnnest räägin sinuga? -

Murak [südametäiega] pr Kiiitli kohta] Ja
ta kondsert ka weel -

Kiiitel [haawatult oma naise poole] Pa-
lun, armas laps - see eksitab härra Murakut

Pr. Kiiitel [wiskab haawatult moodid kla-
veri pääle, Berthale] Uu imeleku härra
olete Te omale wõõrsile kutsunud! [Is tub
sohwa pääle teiste juurde]

Doktor [paneb sigari põlema ja lähleb aeda]
[Ara tagast lähleb seltskond inimesi rõõmsas
tujus lauldes ja länmitsedes moosela]

Koorik [möödaminegate pääle tähendades]
Linnast wälja sõitnud whelisesse!

Murak [südametäiega ümber pöördes]

Mes härm see sös jälle om?

Winnap Wabandage - need on inimesed,
kes oma pühapaewarahu maitsewad!

Skurak. Ja selle man peab kaarde mängma!
Dectasi ei saa ometi mängu! Ja see põrgu
lugu - et miul täambe sugugu õnne ei
ole! [Fõuseb üles ja keerab oma tooli kolm
korda ümber, istub siis uuesti maha] Wast
läaab nüüd!

Püütel [on wahapääl uuesti kaardid wäl-
ja jaganud]

Koorik [plaksutab kolm korda käsa] Nüüd
algab sögesikk! Minule järele! [fookseb
aeda]

Hugo, Gertrud, Olse, Edgar, Frieda [nõwasti
naerdes Koorikule järele wälja aeda]

Winnap [eespool meelheitlikult käsa ringu-
tades] ja mina mõtlesin siin nii rahuliku
olewat! -

Bertha [kes wahapääl mõned klaasid kowlega
täitnud, Winnapu juurde astudes] Dina, kowle
on juba jälle peaeagu otsas! Ja meil ei ole enam
weini!

Minna Siis kaldame ühe pudeli selterssi
sekka! [Wõtab parajasti moodsaimireja Minna
käest ühe pudeli selterssi, lähel kōble juurde
ja walab sinna sisse]

Kristine [Berthale] Bertha, proua Murak
wõib ommeti weel üte tassiteed saia?
[Lähel pr. Muraku ja pr. Piütliga ärklisse,
istuvad sinna]

Bertha [sunnitud lahnusega] Skuidugi -
häämeelega! [Söögiteppa minnes, õhates]
Teed ka weel! [Ära]

Minna [Bertha järel ära]

Murak [wihaselt kaarta laua peäle wisates,
Lutikale] No tääde - siande oim - seda
ei ole ma oma elu sehen wännu! Tee ei
lase ju teist sugugi manugi!

Lutik [pelgikult] Aga - wabandage - kui
ma ometi nusugused kaardid saan -

Murak Hesperast mia neid ei saa? Kuid
ma too endele õge tõise tooli! [Lutikab oma
tooli kõrwale ja toob ühe uue tooli, istub siis
jalle laua juurde]

Piütel [annab wähepääl kaardid]

Lutix [Wiinapu juurde astudes, aralt] Sina-
see on päris hirmus inimene, see härra Skurak,
see on nii jäme, ma ei julge enam ühtegi par-
tiid võita!

Wiinap Ja, see puudus meil just veel!

Lutix Ja. Ma ei taha küll lõendada - aga
ma arvan - ta teeb krutskisi! Kas sa ei ta-
ha minu eest mängida?

Wiinap [tagasi tõrjudes] Jumala pärast - ma
olen nii väsinud, et enam seistagi ei jõua!

[Stuubklaveri juurde, toetab pää kätte nappale
ja jääb magama]

Skurak [Lutika poole üle] Koh, kas lääne ehk
niid wälla patsurmä wõi mängime?

Lutix [ruutuoma koha päale istudes ja kaarta
kätte wõttes] Ja - ja - sinna olen juba!

Skurak. Miul om eestkäsi!

Püütel. Mina passin!

Skurak. No pakkuge omneti!

Lutix [aralt] Kas siis minu kard on? Pott!

Skurak [Püütelele, tigidalt] Jobatal jälle lehe
kähen! [Lutikale lahkuseta] Bestkätt!

Lutix [järgmise kõne ajal inna järkjärgult

kartlikumalt ja tasemalt]. Dist!

Murak. Justament!

Lutik. Kuut!

Murak. No müidugi! —

Lutik. Ärtu!

Murak. Ja!

Lutik

Murak [südametäiega] Mitte utte mängugi ei saa passi!

Lutik [ikka aramalt] Krandissimo!

Murak [wihaga]. Pääb see nüüd om.

Lutik [üna kartlikult laua juurest natuke eemale nihitades, tasa] Äss wälja!

Murak. See om peris hull! [Käib ägedalt wälja ja lasab meeliga ühe kaarti omast kimbust maha kukkuda - nõnda et publi-
kum näib]

Püütel [mängu ajal] Paljas kuningas!

Murak [mängides] Müidugi! Feisiti ta ei mängi!

Püütel. Egas mina ei saa perata!

Murak [imestust näidates]. Mes see säs om?

Skul om ju pallalt kaits kaardi weel! Feil

om kolm! [Wiskab kaardid käest ära] Kaardi
om walesti antu!

Piiitel. Aga ma andsin ometi päris õigesti.
Murak Mul puudub ometi üts kaard [Otsi-
des, nagu märkaks ta nüüd alles maas ole-
wat kaarti] Muidugi - sääl ta om! [Wiskale
kaarti laua pääle.] See ei massa!

Lutix. Aga lubage - -

Murak. Sõs ei mängi ma üleüldse enam!

[Läheb pahaselt taga poole]

Piiitel [läheb Murakule järele, et teda wargista-
da]

Lutix [üles tõustes, otsaesist pühkides] Juma-
lale tänu, küll oli mul hirm - - [läheb pe-
remale poole]

Koorix [uitu üle rõdu, clawalt]. Meil on ühte
lauda tarwis - ja ühte kübarat ka!

Frieda [Koorixu järel üle rõdu]. Kus on üks
laud?

Else [Koorixuga aiast]. Siin, härra Koorix!

[Mängulaua pääle näidates]

Edgar [Koorixuga aiast]. Lubage, armuline
preili, et meie mees terahwad seda toime =

tasse! [Paneb kaardid ja arve laua peält
sohvale peäle toolile, lühtri kamina peäle
ja viib siis pärast ühes Koorikuga laua üle
rõdu aeda]

Koorik [on Edgar'i sõnade ajal ruttu Frieda
kätt sunnud, tasa] Teie, ingel!

Frieda [kantilise pilguga Muraku poole]
Mitte, mitte - papa! [jouksel klaveri juurde
ja võtab selle peält kübara]

Koorik [kannab Edgar'iga laua ära]

Hugo ja Gertud [on ühes Koorikuga üle rõdu
tulnud ja lähivad tädi juurde]

Lutik Aga Else? Sa ei tee ju sugugi lõbusat
nägu?

Else [ohates] Ah, sa tead ju, nüüd ei tule
küll kunagi enam.

Lutik Ah so, meie Peka!

Else Tädi on nii vihane tema peäle!

Skinna [on jälle mandelauraga söögitoast
tulnud, tasa Elsele] Preili, saksad taha =
wad kõik bowlet ja ainult natuke on veel
sees.

Else [tasa Skinnale] Siis kaldame pudeli

setterssi sekka! [Wõtab kandelaua päält
ühe pudeli setterssi ja wõtab bottle hulka, se-
gab segamini ja tõstab klaasid täis lähis
sis lütka juurde ja räägib temaga tasa.]

Murak [Kiiteligu kõneldes]. Olgu's pääle!
Weel wõlm kõrda läbi. [Tuleb Kiiteligu ette-
poole.] Mis see's om? Kes sös me laud om?
See om alle ilus wirtscht!

Kiitel. Eks ole? Kui inimesed mitte sulle järele
ei ole sisse seatud - siis ei peaks nad ometi
wõraid nutsuma!

Murak. Dinnwäges saa kõrra perast - mul
kõtt tühe ku kummid!

Kiitel [hirmitades]. Aga wärwitid laega
söögituba on meil!

Murak [Minnale]. Andke mulle vähembelt
mits laas joolet [Wõtab Minna käest ühe
klaasi ja joo.]

Kiitel. Palun - malle ka! [Wõtab Minna
käest klaasi ja joo.]

Minna [kandelauaga aeda]

Murak [on ühe lonksu joonid, wõtab klaasi
suu juurest jälle ära, moonutatud näoga]

Piiteli poole] Om Teil wastwein?

Piitel [kes veel ei ole joonud] Kuidas munda?

Murak. Koh - miul om pallalt wesi!

Kristine [Muraku juunde astudes] Kas tulide
warsti jälle meie poole waatime?

Murak. Ee, kullake. Belle jaoks ole mia luga
ära ellitel. Ku min Willändisse koheki küllä
kutsutes, zäs kisuwe inimese emast min
immet löhki! Ja siin teib peremane siandse
näo, nagu ei jõuas ta ära wodate, kumas ära
mündäs, ja peremnes - [ümber waadates] No
ja waadake - sääl ta istub ja magab!

Kristine [melepahaga]. Kes sedä enne
kuulu!?

Murak. Ja see wana om - see om peris
wõwel! Om veel, et me lõpuarwet es tee
[Wõtab mängu arme tooli päält ja pistab
tasukusse]

Kristine [oma pahameelt taltoutades] Mul
om teesti kahju!

Edgar [rõdule ilmudes, käsa plaksutades ja
hiüdes]. Pahus, ammutatud seltskond, nüüd
laseme meie rakettisid. [Käitelawa taga on

Tõusva raketi sisinat kuulda ja punast mu=
ma näha]

Hääledwäljas [inestades pinalt] Aah- aah!!

[Selle pääle lähise raketi paug]

Wiinap [unest üles karates] Piha jumal! Mis
siis on? Mis siis on!

Edgar, Fulewärik! Härra Koorik on kaasa too=
nud! [ära aeda]

Bertha [ilmub söögitoa lähel ja jookseb rõhku=
mull aia poole]

Pr. Püütel, pr. Kuvax, Else, Lutix [ära aeda]

Wiinap [kaeblikult] Fulewärik! Kõik söönuvad
nad mul terve aia lõmaksi!

Kristine [autatult] Olge rõõmus, ku Te wõõra
esi endile lõbu teewe - Teie ei tee ju midägi -
Te magate!

[Käitelawa taga punane kuma ja kõwe
kaherordne paug]

Wiinap [meeleheitlikult] Issand jumal - nad
panewad mul maja põlema. [jookseb rõdu
pääle, aeda räärides, paludes] Kõnu härrad
ja minu daamed - ma ei taha teie lõbu
segada - aga tulewärgiga läheme parem aasa

pääle [Ära aeda]

Hugo [naerdes]. Waene Wiinap!

Kristine [pehkaselt]. Kas wõi naara! Pangu's
paremp oma suwemaja laaskupli alla!

Gertrud. Asi lähel ega ka nature hullus
- ja ära pane pahas, tädikene, sinu söber
Wiljandist, kuidas see laua juures suud tarwi-
tas - midagi ei kõlbanud talle, ja Bertha
kannatas kõik rahulikult ära.

Kristine. Küll ta täab juba, mesperäst!

Gertrud [wõerastawalt]. Ometi ainult sinu pärast!

Kristine. Ikuw raha pärast - tahad sa küll üteli-
de! Tädi pärast ei tees ta mitte nõnda palju -
[näpousid õõrudes] aga rikka tädi pärast - ja!
Ikuwdu oles na muu juba ammuqi lõwest wällä
wisanu!

Gertrud. Aga tädi - -

Kristine. Jata - neid inimesi tunne ma
nüüd.

Hugo [naljaka pahameelega]. Beda ei wõi
ma Wiinapust uskuda! Oles ka ülerohus!
Teie olete ometi maasterahwas meda tema
enese pärast armastatuse! Ja mis minusse

suutub, auulix tädi - -

Kristine [annab talle naerdes kerge lövigi põse
pääle] Ja, ja - Te olede ka töepoolset pois ke-
nä inimene, ja tääde, mes mulle teie man
esieranis meelt mööda olli?

Hugo Ja - seda on raske ütelda!

Kristine Iha kässe teid ommeti juba edimesel
päeval muule ütte suurt soovi ende poolt
ütelde - seniaani ei ole te mitte kigenähim -
betgi min käest tahtan.

Hugo [suurelt] See on auus! Mis?

Gertrud No, Hugo, palun - ära wigurda tädi
kes! [Naerdes Kristinele] Iha ütlen sulle, mis elu
mul eilasest saadik selle inimesega on - - ühe
õhulossi ehitab ta teise pääle, ja üks inna kal-
lim kui teine! Kii palju raha sul ülepea ei
olegi!

Hugo [suurelt] Ah tädile - ole nõnda häa!

Gertrud Ta elab juba selle pääle rehnedades
nagu parun! Sõidab kahetobuse voorimehega
kantseleisse - ja eila õhtu tuleb ta koguni
pudeli shampanjeruga koju!

Hugo [Kristinele]. Iha tahtsin teie temiseks

Kõrku lüüa, kas me seda vast laagri-õllega
 olexime pidanud tegema? Teie tervist,
 armas täd, peab kõige kuldsema veiniga
 jooma!

Kristine [naerdes] Dääl om tal peis õigus!
 Te oles pidanud muu ka sinna manni kutsuma!
 Dääl oles küll lõbusamb ollu, ku sin nende
 apude nagude seltsin. Sedä ei taha ma
 ka enam kauemini näta! Ika tee üte
 reisi, ma ei ole ilmas t nii ku mu midägi
 nännu!

Hugo [tähelepannes] Reisi?

Kristine. Suvel ma lää mere weerde - talme
 Peterburu -

Hugo. Pea! Kartan!

Gertrud. Mis siis?

Hugo. Armastädi, Teie kaebasite enne
 selle üle, et ma veel ühtegi soovi ei ole
 avaldanud - nüüd olen ma üige soovi
 leidnud! Ika teen oma naesega ka ühe
 reisi!

Gertrud [rõõmsalt] Heie mõlemad?

Hugo. Ja - suvel läheme mere äärde -

talvel Peterburi -

Gertrud [naerdes] Ka - na - na -

Kristine Täade - see ei ole sugugi alb mõte!

Mia võta Teid üten! Utsinde ei võis ma
ommeti sõita - sōs oled sia mulle sõbras
ja Teile, armas Hugo - reisjuhiks!

Hugo ja missugune reisjuht! Ma muretsen
kōrk! ja hāa peab teil reisi pāäl olema!

Igalpool pakutakse Teile kõige paremat!

Kõige peenemad toidud. Kõige kallimad
weinid, kõige kangemad sigarid! Ma

ostan enesele misuguse nahkse tasku, ah-
maga kaela panna, sinna panete Teile
lihtsalt kōrk oma raha sisse - kōrk muu
on minu asi! Muudkui hakkame pāäle.

Kristine [naerdes] Koh - jāagu sōs nõnda
nagu kōrku kōnelime - [tema kätt raputa-

des] meie reisime! ja sōs saame näta, kuidas
āra ja proua Wiinap siin toime saame -
ilma tādita! [āra aeda]

Hugo Koh? Mis sa ütled, Friederikene? Bee
oli ometi hülga mõte - see reis! Bee saaki
elu olema! ja et ma sulle seda pakkuda

wõin! Waata, see naris ikka mu kallal, et
sind seerard meie pulmareisil ainult
Elwa wõisin wia - aga nüüd teeme seda
tagast järele! Selle wõmsa reisi pääl peab
ülesti sinu pää pääl mõrsjapärq haljen-
dama lööma!

Gertrud Iha palun sind, ära harkajälle
oma huulega! Bee asi on ju nii lihtne!
Sa tahad lihtsalt kord tublosti ümber
hulkuda

Hugo Luba - -

Gertrud. Ja mundugi - laiselda tahad
sa, sina pikk, paars laiskaworst.

Hugo. Aga Trudikene - kuidas sa ometise-
da ütelda wõid! Kas sa siis aru ei saa, et
nimgune reis minu elukutse jaoks päris
tawelik äratus on? Päääl läheb silma-
ring laiernaks, saab nusi, suuri mõtteid,
hõmise wõimu - -

Gertrud [temale naerdes wahela rääkides] No,
no, Hugo, seda laulu tunnen ma juba. -
Seda laulsid sa mulle siis ka ette, kui sa
minu wäät palusid. [Temale järele tehes]

„Kui Teie minu armsaks naieseks tahate saada -
 siis tulevad mulle suured mõtted nagu len-
 nates! [Häarikul toonul] Ja mina, umal
 Tiinu - lasksin ennast uudishimu pärast
 sinu suurte mõtete järele ilusasti sinapidi
 vedada! Koh - nüüd olen ma sinu armas
 naene - aga ühtegi mõtet ei ole sulle veel tul-
 nud!

Hugo: Kui sa ka oodata ei närsi! Lase meid
 enne päälinna olla. Kewski woolawa rahwa-
 hulkaale seas, wõi Siisanu kiriku harjalt alla
 majade mere pääle waadata -

Gertrud: Ära ärita ennast ilmaegu - mere
 joame ju ometi Saia - Klari uulitsasse jää-
 ma! Ku kaua aja pääle ei saa see lubagi!

Hugo: Mis luba siis?

Gertrud: Koh - teenistusest ära olla!

Hugo: Ära tule mul ometi nüüguuste wäikeste
 asjadega! Mis hoolin ma siis üleüldse sellest
 wõhast? See orjatoõ - homonixust õhtuni
 kontoris istuda - - Beda ei oleks ma ilma sel-
 letagi kauemini teinud!

Gertrud: Ja mis sa siis tahad pääle hakata,

kui me reisilt tagasi tuleme?

Hugo [kergemeelselt] Jumal - küll juba midagi leidub!

Gertrud Ah ei, sina! Kui kergemeelsed arme parem oleme!

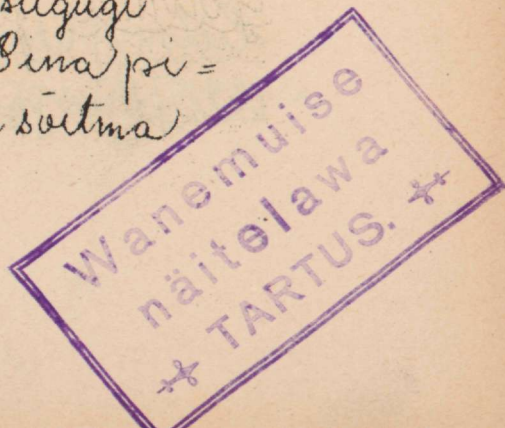
Hugo Heil on ju ka tädi. Da näed ju, missugust lõbu see talle teeb, meie eest muretseda. meie ei tohi ometi selle wana häa naeste = rahwa rõõmu rikkuda

Gertrud Aga Hugo - seda ei peaks sa sugugi ütlenä. Da ei wõi ometi tõsiselt selle pääle mõelda, enmast tädi poolt toita lasta - tema armu küljes appuda? Ei, ei - see aru aja omal pääst wälja - reis jääb tegemata!

Hugo [ägedalt]. Ja mina ütlen sulle - reis tehtakse! Ja kui see mitte ihes ei taha tulla - siis jääd sa siia -

Gertrud Mis? Da tahaksid üksi...?

Hugo Ku ja - asi on ju ometi tädiga kokku räägitud! Ilma minuta ei saa tädi sugugi läbi - mina olen tema reisijuhht! - Sina pi - did ju ainult kui häa sõber kaasa sõitma

Koh - hääd sõjora võime tee pääl juba leida.

Gertrud [wihasel] Hugo!

Hugo [juttu lõpetades] ja nüüd, palun, tule
- [kella waadates] on aeg koju sõita, lähme
warsalisse!

Gertrud. Palun - mine aga üksi - mina sõi-
dan alles hommikuse rongiga!

Hugo Aga Gertrud - -

Gertrud. Kuisa üksi ümber reisida tahad
- siis võid sa ka üksi Tartusse sõita

Hugo Nagu sa käsed! Mul on kahju, et ma
sind nii kannatamas näen - aga waost oli
see õige häa, et see tuli tuli! Dimaani oli ikka
midagi selgitamatat meie abielus, ja ma
ootasin juba kaua juhtumist - et selgeks teha,
kes õieti meie juures peremees majas on! [Uhkel
läbi aia ära]

Gertrud [temale wihasel järele hüüdes] No
osta!

2. etendus

Gertrud Lutik

Lutik [üle rõdu Hugole järele waadates, Gertru-
dile] Teie jäite ju temest tulewärgist ilma?

[Suppa tulles]. Iksa nad koos nagu tuvi =
kesed!

Gertrud Ah - see on müüda! [Nutmahana =
tes] Ma lasen ennast lahutada!

Lutix [kohkudes]. Jumala pärast, proua

Gertrud - mis on siis juhtunud?

Gertrud. Mõtelge ometi - tädi -

Lutix [südametäiega vahel rääkides] Juba
jälle tema? See naene!

Gertrud Ja see mees! See Hugo! Ma ei taha
teda enam näha!

Lutix [rahustades] Na - na - na -

Gertrud Ma jään siin ja kui ma ka sohva
jääb peaksin magama

Lutix. No, see puudus veel! Ma annan Teile
oma toakese. Ma leian siin juba kusgil
kohakese oma jaoks.

[Wäljas kuulduks jälle lühike pauk]

Lutix [pilnu alla poole heites] Hüid on tu =
lewärk warsti otsas!

Gertrud. Hüge mind üles, palun! Aga homm =
me räägin ma tadiga, enne kui minu
herra abikas mulle ette saab jõuda, homm =

mikumara - -

Lutik Woh - tädi tõuseb ju jumalale tänu
juba kella viie ajal üles - kui kused laula =
wad - hakkab tema ka pääle! [Paremale
poole ühes Gertrudiga ära]

[Wäljas jälle tume paus]

Murak [näitesinte taga naajudes] Ay - tulise
perast - pidäge emmeti silmä wälla!

[Ruttu lähenev kõnekõmin, läbisegamine
raakimine]

3. stendus

Wiinap Murak Koorik Pr. Murak Püütel
Pr. Püütel Edgar Dr. Wärdel Bertha Else
[Päras] Lutik.

Koorik [weel näitesinte taga] Wabandage,
härä Murak!

Murak [ühes teistega üle rõdu tülles, püüsa
rimmi hoides, longates] Ah mes - wabandage!

Ega me sun Türgi sõan ei ole

Wiinap [teiste hulgaot läbitungides] Härä

Murak - mis Teile siis juhtus?

Murak Skule käis üts raxeti ora waotu mõttu!

Diandsid werustükke ei tohus Te sugugi

salli! Siin ei või jo endele luu pääle ka julge olla! Kätte silmapilku ei jää ma enam sial!

Wiinapõ Ma ei või teid kahjeks ka kaue = mini kinni pidada, sest wiimane rong-
[Teiste poole] skinu härrad ja daamed, wabandage, kui ma meie kõbe juba niid lõpetama pean, aga ainult maks kum = menid minutit puuduvad veel -

Kübalised [läbisegamine]. Kui kahju-
wiimane aeg, meie peame waksalisse -
Wiinapõ [selsamal ajal wälja hüüdes] skin-
na - looge sakotele asjad!

Skina [ilmub kohe pääle selle kübarate, keppide, wõrjudega jne, mis ta nende omanikkudele kätte jagab].

Murak [on wahapääl tuba mööda otsinud]

Kes sõs minu kübar em? Selle pani ma ommeti sial laweri pääle! Siin kaob ja kin ära!

Wiinapõ Mis te siis otsite, härra Murak?

Murak Oma kübart! Oma kübart ta-
han ma kätte saia! Ku mul kübart

112
ei ole, sõs jääme siia! [Istub laialt sohva
na pääle]. Istu, eit!

Pr. Murak [istub oma mehe juurde sohva
pääle].

Bertha. Aga kübart peab ometi üles leid-
ma.

Winnap [Elsele ja linnale] Siis otsige
ometi härra Muraku kübar üles, on ju
wimane aeg - nad jääwad rongile hil-
jaks -

Murak Küll me ta joba nätte saame!
Te ei löbe ju sugugi ära vodata?

Else ja Minna [otsides paremale ja pake-
male poole ära]

Koorik ja Frieda [on wahepääl Berthaga
jumalaga jätnud ja nuttu läbi aia
ära läinud]

Küitel [Winnapule] Siis suur tänu, härra
Winnap - väga löbus oli teie juures, väga
löbus! [Jätab jumalaga]

Edgar [jumalaga jättes, Berthale] Armu-
line proua - mul on au!

Küitel, pr. Küitel, Edgar, Dr. Wärdel [on

jumalaga jätnud ja lähewad läbi aia ära]
Lutix [tuleb jumalaga jätmise ajal pahemalt
 poolest teiega ja padjaga]

Else [paremalt poolest] Minna ei leia küba-
 rat kusgilt!

Murax Bee om ilus!

Lutix Üks kübar puudub? Bee oli meil
 enne aias pandimängu jaoks! [Paneb too-
 dud asjad ärrilisse]

Murax [kogu ni otsas] Pandimängu jaoks?
 Lubage!

Minna [laternaga ja ühe ära muljetud
 kübaraga üle aia] Waot on see siin?

Minna [Minna käest kübarat ära tõmma-
 tes] Muudugi, ja kuidas ta wõlla näeb!
 [Paneb kübara põhja]

Winafo [mull heites] Aga härra Murax,
 niid on teil tõesti ainult weel kümme
 minutit - -

Murax [üles tõustes] Ma lään juba! - Kos
 mu toxx om?

Pr. Murax [on juba waremalt kepi wõtnud,
 annab niid - la Murakule] Sun!

Murak. Plus! Kos me tüdär om?

Wiirap. See baks küll härra kooliõpetaja = ga ees ära.

Murak. Kuu tüdär? Koolmeistrige! See om minu meelest kogundi kõlb made!

Wiirap [ennast waewalt weel taltsutades]. Aga auulik härra - see ei ole ometi minu süüd!

Bertha. Andre anders, aga Teie peate nüüd töesti waksalisse minema -

Murak. Te näede ommeti - ma lää jobal. Iha ei ole weel kuragi wõngust maha jaanu! Tule, ett! [On rõdu poole pööranud, waatab wälja aeda] Issand jumal, wällän om jo kott pime. Kuudas sääl teed näeb? Ega's ma õrnüll ei ole!

Bertha [Kinnab käest laternat wõttes] Pa-lun, wõtke latern!

Murak [wõtub laterna] Plus! Pagan wõta-sellege kõrwete endel ja wäpu ära [Annab laterna naese kätte] Kanna sina seda rüstapuud!

Pr. Murak [wõtub laterna ja läheb üle rü-du, walguot ees näidates pah. poole ära]

Murak Jumalaga siis ka! Oli peris lõbus!

[Labi aia ära]

Bertha Jumalale tänu!

Wiinaps Wiinaks on mad kard ära!

Murak [näiteseinte taga wändudes] Purask
- see om ja kuulmade!

Wiinaps [rõdu pääle tormates wälja hüüdes]

Mis siis jälle on?

Murak [näiteseinte taga] Ma satte ütte
raawi!

Wiinaps Pahemat nätt peate ometi mine-
ma - pahemat nätt!

Murak [näiteseinte taga] Beda lei ka-aga
ma komisti

Wiinaps [weel rõdu pääl, tuppaa waadates]

Kuidas siin wälja näeb!

Bertha [õlsole ja Minnale] Katsume, ehk saa-
me siin weel natuke korda muretseda. [Koris =
tab lauda jne.]

Minna [wüb bowle ära tuleb tagasi ja tüstab
klarasid, taldrisid, tuhatusid jne. laua
kandelaua pääle]

Õlse [paanel klameri sinne, kuotutab kiin=

Lad ära ja paneb needid jälle siulile ta-
gasi]

Wiinap. Pääl on ka veel üks laud wäljas
- tule, Lutik! [Läheb Lutikaga ühes aeda]

Lutik [ühes Wiinapuga] ära aeda]

Minna. Panna - kaks klaasi on ka natki
[Korvaldab edasi ja läheb ära]

Bertha [sinna juurde astudes] ja just
sellest ilusast tuisinast! [Wiinapule] Waa-
ta aga süa, neid ei saa üldse enam
asemele!

Wiinap [Lutikaga lauda oma koha pääs-
le kandes, vastumeelt Berthale.] Düs wiska
teised kümme ka tagast järele prügi =
kasti - nüüd on see üks puhas!

Bertha [ka otsas] Aga see on ju hirmus!
Rippjoud nii asjade kuljes ja kui sul
süs kõik puruks pekstakse!

Lutik [on Wiinapuga laua kohale sead-
nud, paneb arklus aknad kinni]

Else [trüöstides]. Armas mammakene!

Bertha. Mine sina nüüd magama,
laps - Sa nägid nii kui nii terve õhtu

kahwatanud wälja.

Wiinap [muretsedes Elsale] On sul midagi wiga?

Else [ennast sundides] Ei, papa! [Sisaid alla surudes] Hääd ööd! [Paremale poole ära]

Wiinap [temale järele waadates, pahaselt] Mis sellel siis jälle on?

Bertha [ohistes] Sa tead ju!

Wiinap. Ah, see pagana lugu selle häwra Reismanniga. Tadi keelas ju ometi kindlasti ära, et see mees enam oma jalgu üle meie läwe ei tohi tõsta!

Bertha. Ja - ja - ta ei tõsta ju ka! [Hädaldades] Ah mu pää - mu pää! [Paremale poole ära]

Wiinap [murtult] Lutik - see paned küll sin kõik kinni - -

Lutik. Ja - ja, mine aga - küll ma teen! [Astub tooli pääle ja puutub lihtri ära, ühe tule jätab ta põlema, niisamati põlewad mõlemad küünlad mängulaua pääl]

Wiinapo [on mõtetes oles mõned sammud paremale poole astunud, tuleb jälle tagasi]. Kuule, Lutik, sa võiksid mulle väikest lahkust üles näidata ja Elsega kõnelda, sind kuulab ta - meie peame katsuma tal seda asja pääst välja ajada - ja kõigepeält hea aega silmad lahti, et ta seda meest enam näha ei saa.

Lutik [paneb tooli jälle oma koha peale] Sa võid minu peäle kindel olla. Tead sa, ta tahab minuga ikka Tallinnast kõnelda, aga mina olen kaval - ma käänan jutu ikka koha millegi muu peäle - ehk mul temast õieti küll kahju on. See oleks nii ilus juhtumine olnud selle naese jaoks [pahemat kätt ukse poole tähendades] kahte inimest õnnelikuks teha! Ta ühustab muudki ju ikka nii. Ta ütles ju ka koha alguses - et ta süa majasse tuleb nagu häa vaim! Tead sa, selle peäle lootsin ma ka salajas -

waimudel on ometi see omadus - warsti
jälle kaduda! - Koh, wast juhtub veel!

Wiinap [õhates] bi - ei!

Lutix Utte õige - kas ei wõiks pisut
järele aidata mõne kõwa nõiasõnaga!

Wõi nõiakepiiga!

Wiinap. See ei lähe ju mitte - ma pean
ometi rõõmus olema, et mul see naeste-
rahwas majas on! [Tuob pahemalt ps.
ühe küünla ja hoiab seda kuni ära =
minemuni kaes].

Wiinap. Kes maksaks mulle siis seda
kõrget üüri? ja kui mul seda ei ole,
ei ulata raha ometi! Õlu sin on ju
palju kallim - wõikem teenijaid, halk
wõsraid, ja mis muide veel sinna
juurde tuleb, maja pääle ja aia pääle.
Kuidas selle ehitamisega saäl teisel
pool saab - ei tea ma ka mitte - ah
sa armas jumal, kõige selle raha
eest oleksime me wõinud iga aasta
ilusa reisi Kuresaarde teha.

Lutix [kurnalt]. Kuresaarde! Üle

mere! Sinna olen ma ikka igatse =
nud! Sellest olen ma unistanud, ju =
ba meie vanas korteris! Tead, Wiinap!
Selle vanas korteris - fumalane, oli =
wad küll ainult väikesed, kitsad toa =
kesed - aga oli siiski õieti kena sääl.

Wiinap. Nüüd elab üks vana abielu =
paar sääl sees - täna hommikul, kui
ma mööda läksin, vaatasivad nad
parajasti välja, nii rõõmsate ja rahu =
likkude nägudega - nii mureta nägi =
wad nad mõlemad välja! Ma usun =
neil on sääl väga häa - selles vanas
majas - Kalda uulitsal!

Lutix Kalda uulitsal! Ilusal õna =
jõe kaldal! Ma arvan - säält ei oleks
me pidanud sugugi ära minema!

Wiinap [väikse väheaja järele, õhtes]
Hääd ööd, armas mu! [Annab talle
käe]

Lutix [tema kätt võttes] Hääd ööd
- armas Wiinap! [Raputavad üksteise
kätt, kuna kumbagi pahemas käes.]

Küünal on

Wiinap [lõheks unsest wälja]

Lutix [seadab teda mõne sammus]

Unusta üle öö - unusta üle öö!

Wiinap [ära]

Lutix [toob teki ja padja arkiist ja paneb sohwa peäle] So! Kiind sean

ma sin oma asemekese korda! [Lähel

rõdu peäle] Tama oli küll lõbus õhtu - [wõ-

tab uhma, et will-kuuki maha lasta] ma

olen rõõmus, et ta mööda on!

4 etendus

Lutix. Else

Else [paremalt poolt, pistab pää unse wahelt sisse] Onu - onu Lutix -

Lutix [uhma jälle lahti lastes] Aga laps - mis sa weel majas ümber kolad?

Else [tuppa tülles] Ja, mõtle ometi - ma tahtsin parajasti magama minna, sääl tuleb mulle häkitselt meelde: "Is-sand jumal - onu Lutix tahab kindlasti sinuga weel natuke lobiseda!"

Lutik. Kina? - - -

Else. Ja - ja siis mõtlesin ma - onu on ikka sinu vastu nii häa - tee temale seda meelehääd - ja siin ma olen! -

Lutik [silksawalt]. Kuu häa sa oled!
[kõrvale] Ma tean juba, mille üle ta vaakida tahab - aga sellest ei tule midagi välja. [naljaka waljusega] Kuu ei ole ülepea muud kui sängi! Karsh - edasi!

Else [pahanedes, pöörab minema] Koh - kui sa ei taha - - [falle tagasi pöördes] Aga ühte pead sa mulle ömeti ütleva, onu. Oled sa juba kord Tallinnas käinud?

Lutik [kartlikult] Ei, laps - aga -

Else. Ma annan ainult, et väene härra Reis -

Lutik [uttu wahela vaarikides] Reisida - ja seda tahan ma ~~küll~~ muudugi. Ma pean aga sinu käest midagi küsima - mis see müüd oli? [akitselt] Kas varsti ei ole sinu sündimispäev?

Else [mõssis] Ja, aga -

Lutik [ei taha enmast eksitada lasta] Mis ma sulle õige kinnima pean?

Else [nagu enne]. Selleks on ju veel aega -

Lutik [nagu enne]. Kuidas oleks ühe süsa rooga ehk - tuulelehitajaga?

Else [rõõmsalt] Ah ja - üks tuulelehitaja?

Lutik [rõõmus et jutu teise asja peäle sai pöörduda] Mäed sa, siis otsin ma sulle midagi

õige peenikest wälja - wäljamaa kaupa -

Else [jälle mõtetesse jäädes] Ah ja! - Atle õige - wäljamaa kaup tuleb küll Tallinna kaudu

Lutik [naljaka pahameelega] Ei, ta tuleb Petseri kaudu [õnnele]. Sõna tuleb ta jälle Tallinna peäle! [kõwasti] Aga Else, kene, nüüd on tõesti aeg! Meie pidime ka enmast täna külalistega nõnda ära waevama, et midagi ei puudu -

Else [õhates]. Minul puudus terve õhtu midagi -

Lutik [meilega walesti ärs saades ruttu] Böögilaual, arwad sa? Ja - saäl oli küll

nature napi poole! Hää veel, et Hugo
paar karpikilu kaasa oli toonud. Ainuke,
mis ma hamba alla sain, oli üks väike
ja paar Tallinnakilu [Kohkunult rätt
suu ette pannes] Seda ei oleks ma ütlema
pidanud!

Else [tema rumalust tarmitades]. Kui sa kugi-
mata Tallinnast kõnelda tahad, onu -
[meelitades] nah, siis räägime ometi rohe
härva Reismannist!

Lutix bi, nüüd ei taha ma üldse
enam rääkida - nüüd olen ma väsi
mud ja - jänane - ? Sellest aitab uni
üle! [Seab vastu lahtmist patja ja tekki]

Else [xavalt] Onu, ma panin täna
ühe pudelikese sinu jaoks kõrvale

Lutix [ärksamaks saades] Mis pudelikese
süü?

Else Reinveini! [Pahemale poole näida-
tes] Sinna puhvetikappi peitsin ma tä
ära.

Lutix Bina kelm!

Else Ja nii ilusasti kelm - jää pääl - -

Lutix [piinalult]. Aga sa tead ju, et ma
juua ei tohi.

Else Aga vaadata tohid sa seda pudelit
ometi! [Paremale poole ära]

Lutix [õlsele järele vaadates]. Misugune
velm. Ihtul on pagana jäme - aga sisse me-
dada ei lase ma ennast süsgi! Üle päe
nüüd lastakse luuk alla - kuulutatakse
tuli ära - lõppo [On rödu juurde läinud,
võtab kuugi ahma lahti, luuk hakkab
langema]

5. etendus

Lutix. Else. Reismann

Reismann [ilmub äkitselt rödu pääl]
Õhtust, onu!

Lutix [kohkub, hoiab ahma kinni]. Ju-
malissake, see on ju - -

Reismann. Pexa! Ihtul on au head
õhtut soovida!

Lutix. Ja - kuidas Tee nüüd veel sias
tulete?

Reismann. Ma hüüsin juba terve selle
ajaksun maja ümber - ja siis nägin ma

Teid ja mõtlesin: „Waene onu, ta ei saa magada - ta tahab kindlasti natuke juttu ajada - mine temale wähe seltsiks!”

Lutik See kah! Kui hääd need inimesed minu wastu on!

Reismann Koh, kui ma Teile sellega head meelt wain teha - [Tahab sisse tulla]

Lutik See puudus weel! [Laseb rahma käest lahti, nõnda et luuk umbes süda maad kõrgel sees ma jääb]

Reismann [käega luuki kinni hoides] Aga palun, palun, ainult üks silmapilk weel. Wäga tahtis asi!

Lutik [luuki jälle natuke kõrgemale tõmmates, kartlikult] Ja mis siis?

Reismann Waadake, härra onu, minu süda on nii rahutu tänna lõunast saadik, kus mulle see õnnetus tädega juhtus, ma ei julgenud sugugi sisse tulla, ehk ma küll aieti otsustud olen! Teile, täde juures - olen ma küll ilusasti tundis!

Lutik Ja - ta on hirmus wihane -

Reismann Jessuke, mis peate teie onimist

197
mõtlemas? Ja iseäranis preili Else. Kuu
oma ennaost ainult tema ees wabandada
wõiksin -

Lutix Aga seda ei wõi Te ometi mitte
müüd teha - Else on jube ammugi omas
toas ja magab!

Else [pahemalt poolt pudeli ja klaasiga]
So, onu - pudel on siin!

Lutix Issand! [Laseb rühma lahti ja pöö-
rab ennaost selle usuga ümber et luuk läesti
maas on]

[Luuk jääb mõne jala kõrgusel seisma]

Reismann [käib luugi taga edasi - tagasi,
nagu otsiks ta sissepääs ennist; publikumule
on ainult tema jalad näha]

Lutix Oli wümanne aeg!

Else [imestades] Onu, kellega sa siis rääki-
sid?

Lutix [ilmna ümberwaatamata] kohmetult]

Mina - mitte kellegagi.

Else Aga mis see siis on? [Käitab Reis-
manni jalgade pääle]

Lutix. Oh sa heldus! See pagana luuk on

jälle kinni jäänud!

Reismann [maha kumardades] - - - - -

nõnda et tema pää luugi ääre alt naha
tuleb, sõbralikult] Suudlen kätt, preili õlse
õlse [naisama maha kumardades, sõbralikult]

Ah - härra Reismann - tere õhtust!

Lutik [naisama maha kumardades] Jumma-
la pärast - ärge tehke ometi niisugust kära!
[Rihmast tõmmates] See pagana luuk peab
ometi alla tulema.

Reismann [luugi alt tuppa) libisedes luto-
male] Aga muidugi, ma annan Teid - sel-
lega saame kohe valmis! [Rihmast kõvasti
tõmmates ja siis lahki lastes luuk läheb
täiesti alla] Naadake - ta on moas!

Lutik Ja! ja Teie olete - sees!

Reismann [rõõmsalt õlse juurde] Rõõmus-
tab mind väga -

Lutik [uttu vahele rääkides] Ei, see ei lähe.
Teie peate kohe jälle ära minema!

Reismann. Aga, ma palun, mötelge ometi-
ti, väimane rong on juba ära läinud -
ma peaksin jala Tartusse minema - ja

selle juures on mul teine jalq haige

Else [kaastundlikult] Kuudas nõnda?

Reismann [naerdes]. Noh - mul oli veike
korkupõrkamine pimedas. Kui ma enne
seal teine pool kraami ääres istun ja nii
igatsedes siia poole vahun - kormistab keegi
minu üle -

Lutik Ah, see armas Kuraku saks!

Reismann. Ja selle juures astus ta mulle
jala peale. On sel aga paar pakku all!

Else. Oh tee vaesekene! [Temale sohva =
laua juures tooli pakkudes] Wõtke emeti
istet!

Reismann Palun, Teie järele!

Else [istub Reismanni poole naeratades,
paremale poole väikest lauda]

Reismann [istub Elsele naeratades, pahema-
le poole väikest lauda]

Lutik Noh - ja - saäl nad istuvad. [Istub
parem poole mängulauda]

Reismann [Elsele] Waadake, preili -
nüüd istume meie emeti koos - kui ka
teatawad isikud selle vastu on minu

emal on täiesti õigus - ta ütleb ikka:; Olgu kõrge ka müür, ja kraav nõnda lai, vaht - [kohkub selle üle, mis ta ütelda tahab, viivitades] armastajate hinge nad lahuta ei või

Else [lööb habelixult silmad maha]

Lutik [väikse vaheaja järele, ära otselt] Teie olete esimest korda Tartus, härra Reismann?

Reismann Ja! Meie ei armasta palju Tallinnast wälja tulla - jumaluke, meil on isegi ilus! Kitsad kõwerad uulitsad - Oleviste kirik - museum - noh Tallinnlased ise sääl palju ei käi, aga wõerad on temaga isna rahul. Ja rahwaeed - sääl peaksite kuulma, kui näitelaulul laulma hakatakse! Rahwas laulab kaasa - hõiskab - wilustab!

Lutik Kas nad siis tõesti kõik nii lustilised on?

Reismann Noh, seda just mitte - on ka mossis nägusid, aga kaasa teevad nad kõik! Ma olen ka ainult üks kord

Tallinnast ära olnud, see oli weike äri =
reis Haapsalusse

Lutik [haledalt] Haapsalusse! [Suud
maigutades] Tääl saab suvel hääd wärsket
Püa õlut! Sinna tahaksin ma kohe
häämeelega sõita!

Reismann [povltasa ðelse] Kui ma här-
ra onul seda soowi [wõtab ðelse käe] täita
wõiksin!

ðelse [tasa waeratades] Aga härra Reis-
mann -

Lutik [kõhatab meelega] Hm - hm -
ðelse [häbelikult Reismanni käest oma
kätt ära tõmmates] Mis onu peab
mõtlema?

Reismann [Lutika poole piludes, tasa]
Wana härra waatab aga ka inka sua
meie poole! Kui ta ometi kard ka en-
nast teme poole pööraks - akna poole!
[Kõvasti Lutikale] Teate, härra onu,
kui mina sii ilusas kohas elaksin
- ma waataksin ühel kui päewa aknast
välja! See ilus mets seal wäljas!

Else [võtab selle aja sees, kui Reismann
Lutikaga räägib, uttu pudeli ja klaasi,
mis ta varemalt väikse laua peäle pani,
läheb sellega tasakesi tagast Lutika möö-
da mängulaua juurde ja valab saäl
Lutika selja taga klaasi täis, paneb pudeli
sinna kõrvale ja läheb siis salaja oma
kohva peäle tagasi]

Lutik ja - Teil on väga lõbus tee-koht
omnna!

Reismann [meelega kõrvale põigeldes] ja
- is e arvanis kui kui juba kõrgemal on,
sest miid vilgub ta alles vähe läbi
puude! Waadake ometi wälja, härra
onu! Missugune suurepäraline waade!

Lutik Toepoolest - ilus waade - [pöörab en-
nast akna poole ja näeb saäl juures
weini mis Else sinna pannud, hirmu-
saades] Väga kena waade - [Waatab järg-
neva mängu ajal igatsewate pilkudega
weini poole, maigutab ühtelugu hirmu-
kalt ja sirutab kätt klaasi järele, tõmbab
ta aga inka jälle tagasi, ennast sundi-

des, ilma et ta selle juures alla siilmast
lasuks]

Else [tasa Reismannile, ilma siintalt] Wausel
on il on niisugune jama!

Reismann [tema kawaluselt aru saades]

Preili Else, Sie - Sie olete ingel!

Else [pöörab häbelikult paremale poole ja
jätab oma käe kogemata tema kawal olema
wäikse laua ääre peäle]

Reismann [tasa ja südamlisult] Ja, kui
Te ka oma peakese niid ära pöörate, ma
pian Teile ometi ütlemä, kuidas minu sü-
damega legu on. Kuid olen ma selle leid-
nud, kes mulle kõige wõikem meeldib ja
kes mulle ilmas kõige armsam oleks ja
kui sa niid ja ütleks ja mulle oma käe
annaks ja jätaks temeks eluks - [wõitleb
kuisalusega tema kätt wõtta] siis oleks
Peika kõige õnnelikum inimene ja soo-
wiks eluilmasgi muud kui ainult [te-
ma kätt wõttes] seda! Ja [käemusu] seda!
Ja [käemusu] seda!

Luter [ei suuda sõna juures, kui ukka ainult

seda "ennast enam heida, haarab uttu
 klaasi, neelab veini üheainsa söömuga
 alla ja paneb klaasi kuuldava kolksuga
 laua peale, pöörab ennast siis kähku
 istujate poole ja nikitab kelmika aru-
 saamusega naeratades Reismanni poole]

Reismann [pöörab ennast, kui Lutik
 weiniklaasi laua peale paneb, kolksatuse
 läbi tähelepanelikult saades, uttu Lu-
 tika poole ja nikitab ka omalt poolt
 kelmikalt naeratades temale]

Else [on ennast häbelikult ära pööranud]
 [Wäike waheseg]

Reismann [kahemõtteliselt] See aga
 maitses, härra onu!

Lutik [pool kelmilt, pool kohmetult]
 Ja, see maitses! [Üles tõustes] Koh, Else -
 sina ei ütlen ju midagi?

Else [tema juurde astudes ja teda kaisutades]
 Ah onu - ma olen nii õnnelik -
 ma pean sulle musu andma! [kaisu-
 tab ja suudleb Lutikat]

Reismann [ülemeelekult] Ah ja - palun

mulle ka!

Lutik [meelega valetsi mõistes tema poole
pöördes ja temale lähenedes, nagu tahaks ta
temale musu anda] Kui Te just tingi =
mata tahate --

Reismann Aga ei, tänan -- ma mõtlesin seda
teist -

Lutik [kelmilt] Na, vast tuleb veel! [Seda
rõdu poole tõugates] Aga nüüd peate Te
silmapilk minema! Õnneks ei näinud
Teid keegi [Hõtab uhma ja tahab luuki
üles tõmmata. Kange koputamine väljas
vastu luuki nagu löödaks rusikatega]

Lutik [ehmatades] Mis see on?

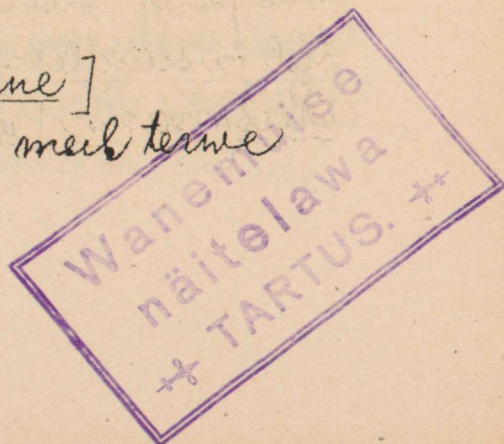
Else [nii sama ehmatades] See mürk!
[Joorseb paremale poole ukse juurde, pa-
neb käe lingi päale]

Lutik Kui nüüd keegi tuleb --

Reismann No see on aga lugu! [Joorseb
pahemale poole ukse juurde ja paneb käe
lingi päale]

[Uus kõvem koputamine]

Lutik Need trümmid darvack meil terve

maja kokku!

Else [kohkumult paremalt uuesti kuulatas] Ma arvan - säält tuleb juba papa!

Reismann [kohkudes] Täevataak! [Kutu pahemale poole ära]

Luter Ja - pean ma siis üles tõmbama?

6 etendus

Luter Else Wiinap [Bis] Kristine

Murak Pr. Murak [Wumaks] Reismann

Wiinap [kiinlaga, täiesti uides, aga
nõue asemel vihmamantel üle õla, pa-
remalt poolt] Kas siis xord rahul ei saa?

Missis, jälle lahti on?

Luter. Mennas ei tea ka --

Kristine [paremalt poolt trepist kiinlaga
ja vöödes] See on kogundi kolmede - kesit
ööd -

[Kõva koputamine]

Wiinap [luuki rüütu üles tõmmates]. Kes säält
siis öieti on?

Murak ja Pr. Murak [seisavad just luugi-
taga rõdu pääl laternaga].

Murak. Ille jäime rongist maha.

Kristine Aga Kurak!

Lutix [selsamal ajal] See on ilus lugu!

Winnap [wihaselt] Ma ütlesin ju Teile, et
 ruttama peate! [Paneb uhma kinni]
 kuuks jääb üles]

Kurak [sisse tülles] Ma ruttassi küll,
 aga wong ruttas meel enämb! Ja sus see
 tee! Uttelugu joo see waster puid - mu
 päa om peris pchmes pesset!

Winnap Kuis siis nüüd peab saama?

Kurak Aga me wälkä päiale ei wõi jää!
 Te peate meile uhualust andma

Winnap [meeleheitlikult] Ja, aga kus sus?

Kurak. See ei ole ommeti minu mure
 [Istub nagu ennegi sohvale]

P. Kurak [istub nagu ennegi Kuraku
 kõrwale sohvale]

Bertha [õruiides, tuleb paremalt poolt]

Winnap Issand jumal! [Räägib tasa]

Berthaga

Kristine [Lutixale] Siis andke ometi selles
 öös oma tuba!

Lutix. See ei lähe - see on juba ära antud!

Bertha Siis võtan ma pruua Skuraku
oma juurde!

Wiiuap Skuidugi! Skurul ei ole ju aset waja
- mul on juba suwemaja!

Skurak Ja kos ma saas jää?

Wiiuap. Kuu Te wast selle sohwa pääl -

Lutik [walele rääkides]. Saäl magan juba
muna!

Kristine. Teil on ju veel üts suur tiwan
söögitöen

Elsé ja Lutik [kohkudes] Söögitöes? [astu-
wad kartlikult söögitöe ukse poole]

Skurak Skoh, munugi pärast [oma naist kai-
sutades] See on edimene rind kateximne
seitsme aastle sehen, kos ma oma naesest
lahku pea mineme. Ääd öäd, Therese!
[Läheb söögitöe poole]

Lutik [temale tee pääle ette astudes, kartli-
kult] Kuu Te ehk siisgi selle sohwa sin
wõlaksite -

Skurak [kahtlustades] Ah so - see saäl sehen
on küll parembja lahemb? Si, ma tänan
[Läheb Lutikast mööda söögituppa]

Else [hõõsi luterale] Onu, jumala
pärast, mis nüüd saab?

Wiinap [xäsa xõõru liines] Nüüd saab
ehk wumaks ometi wahu!

Murax [nätesainte taga] Appi! Warga!
Rööwli!

Else [xõhkudes] Ah jumal!

Luter Bää! see nüüd on!

Wiinap, Bertha ja Kristine Mis see siis on?

Pr. Murax Ilmu mees!

Murax [rutu tuppä tuukudes] Appi -
sää! om kennigi sehen - rööwel! Iha
astse talle pimesi jala pääle

Bertha [kartlikult] Rööwel!

Wiinap Skeie juures?

Pr. Murax [Murakule kartlikult kaela kan-
gedes] Murax!

Kristine [süidelt] Ah rumalus! [Wõtab
küünla, lükkab ukse lahti ja walgutab
tuppä] Kas kedägi om sää! sehen?

Reismann [pahemalt poolt sunnitud
rahuga] Suudlen näth, proua tädi!

Kristine [ei mõista wõlme] Teie!

Wimaps ja Bertha [ühtlasi inimestades]

Härva Reismann!

Wimaps Ja - mis Teie ^{süda} süda tahate?

Reismann [pärs segane] Ma tahtsin enesele lubada - Teilt Teie - tädi kätt paluda - - Teie tütre kätt, tahtsin ma ütelda

Murak [Reismannu poole minnes, tugimalk]

Ja, kes Te sõs õige olede?

Reismann [segaselt] Ikina olen, Ruoma Keeru poeg!

Murak [sügawa kumardusega, oma neist enesega ühes tõmmates] Ah!

[besriie langel]

Neljas waatus.

[Seesama dekoratsioon]

1. etendus

Wiinap. Luter [Sis] Gertrud

Wiinap [seisab keset näitelawa ja hoiab suurt plakati, mis ühe warna külge on kinnitatud. Plakati peal on suurte selgete mustade tahledega järgmine kiri näha: „See suuremaja on wälja üürida“ „Auk müüa“]

Luter [mõni samm Wiinapust eemal seis- tes, wärwipoti ja pinsliga, nagu oleks ta pöödnud praegi walmis maalitud Wäikse wäheaja järele] Nõnda on suur küllalt?

Wiinap. Iha arwan ka - seda peab ometi nägema!

Luter. Ja ilusasti olen ma ta maalitud, mis? Ivarra on mõni asi mulle nõnda

rõõmu teinud kuise töö. [Wärripotti kõr-
wale pannes] Siüid panen ma ta koha
üles! [Wõtab plakati ja lähed sellega üle rõõdu
aeda]

Wiinap [Lutikat kuni rõõdu saates] Aga
õige häa koha pääle, et ta möödamineja-
le koha silma puutub! [Wälja rääkides] Ei,
saa! wõrjab pöösas ta ära! Wälkne enam
paremale poole! -

Lutik [aras näha] Sün? [Pistab warda
maa sisse, nõnda et plakati tagumine
kuig publikumile näha on]

Wiinap. Nõnda on häa! Ja nüüd wõiwad
nad tulla - need ostjad! Minupärasol woi-
wad nad weel tana tulla! Siüid panen
ma weel kuulutuse lehte! Kõrgis lehtedes
kuulutaw ma: Eesti, Saksa ja Wene keeli!
Lati keeli kah! [Tahab par. poole ära, tagasi]

[Ära]

Gertruid [paremalt poolt, ritu rõõdu pääle
Jaorstes] Onu Lutik - onu Lutik - trawen
juba sün - -

Lutik [aiast tagasi tulles]. Kes siis? Hugo?

Gertrud Ja - ma nägin teda juba ülevalt
armast - -

Lutik [wälja weadates] Oige - säält ta tuleb - ja kuidas ta juukse - -

Gertrud [rõõmuga käsa kokku liites] Ma teadsin ju - ma teadsin ju!

Lutik Näeb aga väga vihane wälja - nüüd tuleb küll wäike piksehoog - -

Gertrud [kawalalt] Ja - aga kes teab - kuhusse lööb!

[Wäljas kõlestatakse]

Lutik. Sääl ta on!

Gertrud [poolkõwasti] Tõhke aga ilma - süüta nägu! [Läheb uutu ärrisse, istub laua juurde ja kirjutab]

2. etendus

Gertrud Lutik. Hugo

Hugo [ärewiises üle röödu, Lutikale]

Kas Gertrud siin ei ole?

Lutik [nagu ei teaks midagi] Gertrud?

Hugo [närviliselt] Ku ja - minu naene!

Lutik. Ah, so? Teie arvate oma armast naist!

Hugo [kõwasti] Kuidugi! Keda oma siis

pean arvama?

Gertrud [ärklikst rääkides] Aga palun - pa-
lun - selle juures ei saa omegi kirja kirjutada!

Hugo [Gertrudi nähes] Ah so - sääl sa
oled ju! [Lutikale pääle karates] Sääl ta
on ju!

Lutik Ja Ma andsin talle täna ööks
oma toanese.

Hugo So? Selle üle räägime veel, härra

Lutik Ei anta mitte niisamati ilma pine-
ma jututa oma tuba [Käib äritatult eda-
si-tagasi]

Lutik [enesele]. Uue - viimane lüüb panna
weel minu pool sisse! [Läbi aia ära]

Hugo [ärevalt Gertrudile] Ja sina oled
nüüd nii lahke ja annad mulle sele-
kust!

Gertrud [sulge käest ära pannes, üsna
rahulikult] Seletust? Kille kohta siis?

Hugo Kuidas tohtsid sa täna öösi
sina jääda?

Gertrud Ma mõtlesin, sul ei ole midagi
selle vastu!

Hugo So? Kõttlesid sa?

Gertrud. Ku ja - kui meie tulevikus kol-
meks sajaks kuuekskümneks viieks päevaks
lahku minema peame - ei võinud ma
ometi arvata, et sa just kuueksümne kuue-
dal tujuks lähed!

Hugo. Ja tead sa ka, et omavoliline
lahkumine abieluorterist lahutamise
põhjus on?

Gertrud. On see tõesti lahutamise põhjus?

Hugo. Ja, madame!

Gertrud. Siis panen ma ta juha kohe
kirja üles [Kirjutab]

Hugo [imestades]. Kõssugusele kirjale?

Gertrud. Koh, armas Hugo, kui kahel ini-
mesel kindel nõu on terveks aastaks
lahku minna - ja sinul on ometi see
kindel nõu?

Hugo [vähe julguseta]. Skudagi -

Gertrud. Siis on ometi tõesti mõistlikum
see kohe lahutamise päale mõelda -

Hugo. Mis?

Gertrud. Ja selle pärast kirjutasin ma

oma advokadile!

Hugo Sinu advokadile? Sul ei ole ju sugugi advokati?

Gertrud Jumal - ma mõtlen ikka, minu advokat, sest et ta talvel enne meie kihlust pidudel minuga kantsis.

Hugo Ah so - see Stern - kes nii hoolega sinu ümber libitses? Ja see peab nüüd jälle pääle hakkama, kui mina reisil pääl olen? Ei! Sellest ei tule midagi välja! Anna see kiri siia!

Gertrud Ei mõtlegi selle pääle!

Hugo Gertrud! Ma näen sind - anna kiri siia!

Gertrud Ja ma ei tee seda mitte!

Hugo Hei! Siis ei näe ma sind mitte!

Aga ma ei reisi ka mitte! Kui meie selle läbi tüdi sõpruse kaotame - siis võid selle siia oma pääle võtta.

Gertrud Ah - sellepärast ei ole sul tarvis muretseda! Ma näen sinu juba tüdiga - temale on sellest täiesti küll, kui üks meist kaasa läheb. Siis lähem

mina!

Hugo Sina? Ja mind tahad isna üksi linna maha jätta?

Gertrud Iha loodan - sulle ei juhtu midagi!

Hugo Seda ei või kunagi teada. Aga müüduki - kui sina aga wäljas ilmas oma lõbusid saad - siis on sulle ju üks tapukas, kas ma sin ükselduses sinu järele igatsen ehk mitte!

Gertrud Igatsed? Seda sa ei tee ometi!

Hugo [ägedalt] Ikuudugi teen ma seda!

Gertrud [teeb nagu ei usuks] Ah...

Hugo [weel ägedamalt] Seda pean mina paremini teadma! Iha tean ometi, kuidas minu käsi nende paari tunni jooksul käis eila õhtust saadik! Kuidas ma ümber jooksin, ühest toest teise - ühe konjaku teise järele alla meelasin, et ennast rahustada! Kõik minu näo-pildid olisin ma kokku ja seadsin enese ümber üles - neliteistkümmend tükki - ja istusin ise nende keskele ja nutsin nagu poisikene! Hõmmuku

• wana kell mis olin ma juba waksales ja küs-
sisin kõigi ametnikkude käest, kas nad
minu väikest naesukest ei ole näinud?

- [teusewa hooaga] ja sääl ütled sina mi-
naci igatse! [Wihaseilt] Iha ei wõi elada
ilma sinuta!

Gertrud [tema tooni jätkates, ägedalt]
Ihina ka mitte! [Seda rõõmu pide kinni
wõttes, õrnalt] Seda lahtsin ma ju ainult
kuulda - sina armas, rumal mops, sina!

Hugo [rõõmsalt] Teesti? Ja sina ei reisi
mitte ära?

Gertrud Ei!

Hugo Ja seda kirja selle kantsutaadile - seda
näitad sa mulle?

Gertrud Ja! [annab temale kirja]

Hugo [lobel] Auustatud advokadi härra!
Praegu leian ma ajalehest Teie kihluse kuu-
lutusele. Saagu Teie abikaasa niisama
õnnelikuks Teiega, nagu mina oma armsa
Hugoga olen! [skittes] See on aga liigutaw!

Gertrud, ma arwan, ma olin suur - -

Gertrud [temale nätt suu pääle pannes]

Õige! Aga ärme sellest räägime!
Hugo [suudleb tema kätt] Ah sinu-si-
 na - ja nüüd tean ma ka, mis meie
 tädi käest soovime. Iha mõtlesin midagi
 ilusat välja!

Gertrud [naerdes] Juba jälle?

Hugo Aga see rind pead sa minuga rahul
 olema? Tead sa, see suur pruulantidega
 käevõru, mis me hiljuti Riitli uulitsas nä-
 gime ja mis sulle nii väga meeldis - selle
 peab ta sulle ostma!

Gertrud Ei - ma tean midagi palju
 ilusamat! Täiesti samas kõrval oli usna
 kitsas, lihtne võru - -

Hugo [hõlvaks pidawat] Ah see hale
 asjakene paari rubla eest?

Gertrud Ja, see hale asjakene! Haata,
 kui sa ühel päeval vabrikust asju
 tuleid ja minule ütelda võid: „Tunde-
 kene, täna pandi mulle palke juurde
 ja selle eest ostsin ma sulle selle käevõru“ -
 Tead sa, siis olen ma üliõnnelik ja siis
 pead sa alles nägema, kuidas ma sind

armastan!

Hugo Fröderene - mahatehtud! Selle kae-
wõru saad sa - ja warsti! Ja kui ma ka
wabrusus tööd peaksin tegema, jumal teab,
kuudas! - See tahendab, täna ei lähe ma
mitte sinna! Täna jookseme terve päewa
otsa siin metsas ümber!

Gertrud [naerdes] Koh - minuigi parasit!

Hugo Aga sina, seda soowi mis tadil mei-
le veel tähta on, seda ei wõi meie ometi tal-
le kinnitada?

Gertrud Mul aimult veel üks soow. ta jätka
meid nii õnnelikuks nagu me oleme.

Hugo Minu Fröderene! [Kaelustab ja
suudleb teda]

Lutix [ariaast tagasi tulles] Koh - olete jälle
ära leppinud?

Hugo [ulemeelkult] Ja - ta ei wõi ilma
minuta elada!

Lutix Kaate, kui ummal see oli enne tülli
minna!

Gertrud Kesteb, armas onu? Oli wast õige hääl,
et see tüli tuli - [Hugo kõnet kolmandast

antust meelde tuletades] Senimaani oli ikka midagi tumedat meie abielus ja ma ootasin juba ammugi juhust, et kard selguks saada, kes meie juures äeti perimees majas on! [Huuga üle rõdu ära]

3. etendus

Luter Wiinap

Wiinap [paremalt poolt eest ühe paberilehega] Luter, Luter, sinu seadsin ma ka veel kuulutuse kokku - selle lasen ma kohe kõrges ajalehtedes ära trükkida, siis peab emeti ostjad leiduma! Iha arvein mõnda on häa küll! [Lugeses] „Suurepäraline suvemaja müüa - Tartu lähedal Elvas - tore ümbrus - heuline koht - mets ja järve! Otsekohe saada!“

Luter Kas otsekohe on kriips all?

Wiinap Kas kriipsu!

Luter Siis võiksid veel lõpuks juurde lisada [õhates] Perikondliste klubi pärast!“

Wiinap [õhates] Väga õige! [Kirjutab ja räägib selle juures] ja siis on mul veel üks mõte, Luter! Kuudas oleks, kui me

Wäikse pilgü sinna juurde laseksime trük-
kidu? Kii wast weade majast ja umb auest?

Lutik See meelitab estjard:

Wunap [kapsit wõi lüua laekast teiste pa-
berite alt ühte suuremat joonistust wälja
otsides] Siin on mul veel ehituseplaanide
hulgas joonistus, mis kilik seekord tegi --
siin ta on!

Lutik [paberit silmitsedes] See on meie
suuremaja? Paberi pääl näeb ta imeilus
wälja! Niwusi peab ju sisse kukkuma!

Wunap [ennast pilgates] Ja niwusi peab
sisse kukkuma! [Pilti waadeldes] Kii lusti-
liselt lipp maja pääl kehwi- ja sääl, tee
pääl, ratsanik kveraga! Ja järw! Missuqu-
seid kaeneid see lööb!

Lutik Bestsaadik kui meie siin elame, ei
tee ta seda enam!

Wunap Ja tagapool eemal paistawad
mäedgi. [Ohates] Ja - kuulelendu meil on
- meil ehitusemeistri härradel! Ja mina uska-
sin kõike - järwe ja mägesid.

Lutik Mis siis sinu naene üteti selle kohta

ütteleb, et sa maja ära tahad müüa?
Ja Else?

Winnap Hendega ei julgenud ma veel
sugugi rääkida. Need uppuvad nii
maja küljes - see saab eige walus sil-
mapilk neile olema.

4 stendus

Winnap Luter Bertha Else

Bertha [aiast, tagasihoidud ärewusega]

Winnap, mis plakat see siis sääl waljas
on?

Winnap [wiiwitades] Ja - armas Bertha -

Bertha [naagu ennegi] On see minu
tõsine nõu?

Winnap. Ja - ma tahan maja ära
müüa.

Bertha [temale kaela langedes, rõõmsalt]

Friedrich!

Winnap [päev pääle kukkumid] Mis siis?

Else [paremalt poolt]

Bertha [õlsole rõõmsalt hüüdes] Else,
mõttele ameti - papa tahab suuremaja
ära müüa!

Else [Wenaput tormiliselt kaisutades]
Huurah, papa! [Puttab kõnetoru juurde
ja hüüab sinna sisse] Minna! Klaara!
Suvenaja müüdaakse ära! [Statuke aega
kõrwa toru juures heides] Issand, jumal,
mamma - nad lasksivad rõõmu pä-
rast paar klaasi maha kukkuda!

Bertha [õnnelikult] Ei tee midagi!
Kingu kas või terve kapitalis katri
Süter. Sina, hiinap - waga kurwad ei ole
nad mitte!

Bertha Ah, Friedrich - mul on ju sellest
suvenajast nii hirmu täis - -

Else Ja minul alles!

Süter Minul ka!

Bertha Meie ei ütelnud sulle ainult, sest
meie nägime, missugust rõõmu ta sulle
tegi!

Hiinap Ah, mis rõõmu! Esimesel päeval
rõõmustasin ma, kui me sisse kolisime!
Aga kui ma näinud ka veel teise õnneliku
päewa ära elan, kus me jälle wälja kolime,

- lapsed, kui me sellest korterist lahti saame, siis wannun ma teile, mitte ial enam sammu hinnast wälja!

Else Kus nii ilusad korterid on -

Bertha Otsi aga wälja - kõik käepärast -

Wunap Ei wauwa ega wastutus! Kui süal maja wajubi - tuwas! Mis pärast ei pea ta ka wajuma? Ja kui lagi praguneb ja laguneb - minugi pärast! Lagunege nii palju kui te tahate. Ja kui asi luga hulluks läheb, siis lähem ma peremehe juurde ja söiman! Keda pean ma oma enese majas söimama?

Bertha Iha ei jõua seda tundi ära oodata, kus me siit wälja saame -

Wunap Kus ma jälle teha wöin, mis mina tahan.

Bertha Kus keegi minu majapidamise wahel ei tüki -

Else Ja teiste tahtsate asjade wahel -

Wunap Kus me täiesti oma keskel oleme, meie neljakesi -

Luter Ilma kadita!

156
Winnap, Bertha, Else [kartlikult ümber
vaadates] St!

Lutik [vajalt silmi üles tõstes] Wast annab
Faervas

[Wäljas kõlistatakse]

Winnap, Bertha, Lutik, Else [rüümsalt]
Kus osta!

Lutik [on rõdu pääle jooksnud, saalk wälja
saadameid pettult] Ei- lühnik!

Else ja Bertha [pettult] Ah!

Lutik [weel rõdu pääl, seljaga vastu pub-
likumi, wälja wahtides] Aga lapsed - saäl
seisawad weel kaks tükki wärawa juures!

Winnap, Bertha, Else [nuttawad rõdu
poole ja wahiwad ettewaatlikult wälja, sel-
jaga vastu publikumi] Kus siis?

Lutik [nagu ennegi] Nad lugesiwad peae-
gu plakatil -

Else [sosisitades] Niid waatawad nad maja-

Winnap [poollasa] Aha - niid lähewad
nad wärawa juurde kõlistama - need

ostavad.

[Wäike waheaq - kõik meli pöörwad
petetud nägudega publikumi poole]

Lutik [pisirahelt] Mõnda läksivad!

Winnap Tahmel on ju ka alles paar minutit
wäljas, siis ~~see~~ ei wõi te ometi wõhe nõuda -
- Aga kui kuulutus alles ajalehtedesse tuleb
- kinnisse lehte lasen ma ta panna, et
uitemini lähaks.

Lutik Ja! Kava ei tohiks see töesti enam
kosta; sest, lapsed, niid wõime seda
ju üles tunnustada. Kuu me ka kõik
müü oleksime ära kannatanud, aga
need, aga need kihud sin! [Oma käe
süütes] See on hirmus!

Winnap [oma käewert süütes] Kas nad
teid siis ka nii piinawad?

Bertha [oma kaela süütes] Kind on nad
iseäranis tahete pannud!

Lutik [süütes] Ainult tädi kallale ei
lähe ükski! Tahelpanemise wäär! Kii
wäinised loomad ja juba nii targad!

[Kolostamine wäljas]

Luter Õstja! [Puttab röödu pääle jammehits
wälja]

Winaap, Bertha, Else [nagu waremaltgi]

Winaap. Sedmäeb tõesti sed amöödi wälja
[jälle rõlstatakse]

Luter. See ei jüu, ära ooditagi!

Bertha [närsitult] Aga kus see Minna
suis nu jääb?

Luter Ma teen ise talle wärawa luhti
[Puttab wälja]

Bertha Ah jumel! Kui talle aga hästi
meeldes -- [Siidab oma kaela]

Winaap [oma nasa süütes] Sa ei pea
aga rohe tematäheie panemist kuhulaste
pääle juhtima

Else Teeme, nagu olex meil äige mõnus
olla. [Istub klaveri ette]

Bertha Et ta rohe hää mõju saaks.

[Läheb arklisse lillelauajunde]

Winaap Rahuliku ja õnneliku koduse elu
pilt! [Wõtab ritu piibu ja ajalehe ja istub
kiigetooli hästi mõnusasti]

Bertha [wälab wäikse kannuga lillesid]

Else [mängib tassa alawerit]

[See guippe, mis nagu etaw pilt
peab mõjuina, tuleb näitlejate poolt a
tempo üles seada]

5. etendus

Wiinap, Bertha, Else Lutik

Rusik

Lutik [ilmub Rusikuga wõetu pääl]

Palun, tulge aga -

Rusik [wastu puigeldes]. Ei, ei - ma ei
tahaks mitte eksitada -

Lutik. Mitte sugugi! [Hüüab] Wiinap!

Wiinap [nagu paneks ta nüüd alles tähe-
le]. Ja! [Üles tõustes] Ah, wabanda, ma
ei näinud sugugi - -

Bertha, Else [jätawad oma toimetuse
naisama poolle, nagu tuleks see rõõm
neile wotamata]

Lutik See härra on plakatit lugenud
ja soowiks maja hinda teada - -

Wiinap. Palun - olen walmis teenima.

Lutik [esiteledes]. See on nimelt omelik
peremees, härra Wiinap -

Rusik [ennast coiteledes] Rusik!

Wünap [wiisakalt] Minu naene ja tütar! -
 Kas Te ei võtaks istet, härra Rusik! . . .

Rusik Palun - ma ei taha Teid sugugi
 tülitada.

Wünap Plus! Siis näitan ma Teile koha
 maja! Teil saab rõõm olema - nagu
 kempweki karp.

Lutik Heie lühume wüja raske süda =
 mega temast!

Rusik So?

Wünap [agaralt] Toad on kõik niiskäl-
 pärsed.

Lutik [agaralt] See siin näitusiks on muum
 mida saaksad sa - sa - Wünap [oma kätt
 süütes] - kuidas nad seda muumi muuta-
 wad?

Wünap Salongiks! [Lööb talle selle juures
 kergelt käe päale, Rusikale] Waadake, sin
 tuleb ikka terve perekond kokku! Noh,
 Teie juhtusite ju ootamata meid nägema
 meie mõnusas koosolemises.

Rusik. Ja - ja!

Bertha Siin on tore ämmel, wäljawaatega
alla järwe pääle . . .

Winajs [agaralt] Säält lähel söögi =
tuppa) - tösiwärgiga!

Bertha [makele raarides] Kõõk on
nimelt all - ah, see sciab Feile meel =
dima . . .

Winajs Tõlge aga - tulge aga! [Kusi =
kaga pahenale poole ära!]

Bertha [Lutikale ja Elsele] Sel naise
wäga palju hõõritust olema. Kas üle =
wal teise korra pääl kõõk korrason?

Else Muidugi!

Bertha [Läbi kõõnetoru hüüdes] Kõõnna
jooksge rutu teise korra pääle üles,
pange paar lille tuppa ja ajage
~~kõõk aasad lahti~~ et õhk mitte mi
kopitanud ei oleks!

Else [Lutikale] Arwad sa tõesti, et
see tõsine ostja on? Ja näeb mi
rumal wälja!

Lutix See on just häa! Pane tähele,
see ostab. See paneb meile raha puh =

talt laua päale!

Else Ja kui meie suvemajas lahti ole-
me, siis tahab ka härra Reismann -

Lutik [wahule rääkides] ja, laps - siis saab
koik jälle kerda!

Winaap [Rusikuga üle röödu tagasi tules on
tal kae alt kinni wõtnud ja tõmbab
teda wastupunklemisest hoolimata tuppa
Ja siit tuleme läbi imeilusai aia jälle
sellesse ruumisse, mida saaksad -

Rusik [teeb ennast lahti] Ei - muud ei
tõhi te ennast mitte ühte sammugi eda-
si waevata

Winaap. Teie peate ometi terwet maja mä-
gema, kui Te teda osta tahate!

Rusik. Aga ma ei taha teda sugugi
osta!

Winaap Ja mis pärast siis mitte?

Rusik Best et mul ise üks müüa on!

Winaap, Lutik. Mis?

Rusik. Linna pool tee ääres torniga!

Winaap Ja siis minu juures küsite hinda?

Rusik Ah ja, peab ometi müüma!

Wiinap Ja looste ennast maja mööda
ümber vedada?

Rusik. Sa armast jumal - mina wean
mimesi juba kolm aastat oma suwe-
maja mööda ümber! Teie olete alles
algaja - seda märkasin ma kohe, kui
ma enne sisse tulin - ja seda ilusad
perekonnapilti nägin! - Seda tegime
meie alguses ka - mina ja minu pere!
Aga - see ei aita midagi! Suwemaja
juures ei aita ülepää üksigi asi! Seda
olen ma juba ära näinud. Ma ütlesin
enesele: Sa chitasid enesele suwemaja -
olud lihtsalt loll! Kui sa nüüd temast
lahti tahad saada, pead sa kellegi
leidma, kes veel lollim on - ja see on
raske!

Wiinap Ma tänan alandlikult!

Bertha [kardlikult] Teie arvate siis -

Rusik. Et Teie enesele ilmaegsuidloo-
lusid ei pea tegema! Nüüd tuleb
weel see suur joogikohk sinna üle tee,
kõige selle mura - käraga! Meie

istume ilusasti peigi pääl oma müü-
misega, sest nüüd ei saa me oma su-
wemajasid lihtsalt müridagi! Ja veel
Teie oma! Bin järwe lähedal! Kastea-
te, kuidas inimesed Teie maja siin mü-
metawad?

Wunap [oma käeselga süütes] Koh-
kuidas siis?

Lutik [Wunapu süütmise liigutuse paa-
le tähendades] Ja - see 'psee on! Kihur-
kants! Jumalaga! [Läbi aia ära]

Wunap, Bertha, Else, Lutik [waatawad
üksteisele norus ja nõuta otsa, väike wahe-
aeg]

Wunap [murtult] Kihurkants!

Lutik [wihaselt] Misugune -

Bertha [piirikeselt] Wunap - mis nüüd
saab?

Wunap Kina ei tea? Nüüd on tädi meie
ainuke paasemine!

Else [nukralt ennast Bertha ligi litsu-
des] Ah mamma! [Berthaga ühes ära
paternale poole]

Bertha [õlset tasa trööstides, pahemale
poole ära]

Wiinap [Berthale ja õlsole järel waa-
dates, õhates]. Ma ei wõi ometi midagi
parata!

6. etendus

Wiinap. Lutik. Kristine

Kristine [paremalt poolt] Arvä Wii-
nap, mul on Teile midagi ütelda

Wiinap [utlu]. Armas tädi, teie jaoks
on mul ikka aega!

Lutik [tahab ära minna]. Koh- siis
ma...

Kristine [Lutikale waljult]. Jääge aga!
Teiege om mul kah kanelde - ärra
Lutik!

Lutik [aralt]. Minuga? [Kõrwale] Miss
ta minust jälle tahab?

Kristine. Armas Wiinap, ma pane Teile
ette meie lepingut lõpete, sest et mul
nõu om Teile majast ära minna

Wiinap [põnewalt]. Kuidas - Teie
tahate?

Kristine Silätse päewa juhtumuste pärast, selle mooduge, kuidas mind ja muu sõpru siin vastu võeti -

Hiinap. Olga kallis tädi, meie tegime ometi, mis võisime! Herra Murar, ei wõi ometi nuriseda! Kogum üõ korteritgi andsime temale.

Kristine Ja - kitsa sohwa pöial - kos kihulase tal nõi nõi arä nõrkun!

Lutik [enesele] Selle lusa nõi!

Kristine Waene mees ei wõi sedasi lin-nagi sõita. Istub ülerven - terve ommukuse-pooli pani talle külmavee lappi nõi pääle -

Hiinap. Ega siis mina talle neid kihulase tuppõa ei toonud! See ei ole ometi kellegi põhjus meist just niid lakkuda?

Kristine. Ku ja - Teie jääte mindugi sel-lest korgesõõ uürot ilma, mis ma teile oles massan, aga selle eest läab teie soow l-täide: te saate tädi raipest walla!

Hiinap. Aga kes seda siis ütleb?

Kristine. Ewa Lutik!

Lutik [kõhnudes] Alina?

Kristine ja Teie! Kes üteti sõs ärra
Reismannile: tädi om ussrohi? ärra
Lutik!

Lutik [ei saa aru] Ussi rohi? Alina ei
teadnud sugugi et Teie see olete!

Kristine Kesse rahverd selle peeniks e
ärra jälle majasse? Teie ärra Lutik!
Kuna mia selgesti ütli, et ma teda
siin näta ei taha!

Winnap [rahustades] Aga seda ei pea
enam juhtuma.

Lutik [ärewalt, ikka tõustes / hüüdugi
mitte! Ma wain ju temale ütelda:
Teie olete küll väga armas häa in-
mene, härra Reismann! Aga sellegi-
pärast ei tohi teie enam majasse tulla,
härra Reismann! Tädi ei wõi teid
sallida. [Kõwemini]. Saate aru, härra
Reismann.

7. etendus

Winnap Lutik Kristine Reismann
Reismann [wäljastpoolt ärklearent

lühikes mõnda et ainult tema jäe vä-
ha on, ilma häbenemata] Palun, kas
 Te küidsite mind? Ma tulin ju ka! [Kaob
 annalt]

Kristine Aludugi jälle ära Luter!

Reisman [üle rodu] Alandlik teener,
 "minu härrad! Teie rääkisite parajasti
 minust, nagu ma kuulsin? See on loode-
 tavasti hea eeltähendus minu külas-
 käigule! Ma ja - Teie võite arvata, ma
 tulin väga raske südamega siia! See-
 äranis armulise proua tädi silmade
 all on mul kangesti piindik! Sest sus
 tulevad mulle kõik mu patud meelde!

[Kristine poole otudes] Ja, ja - armuline
 proua, ma kahetsen otskohelelt, et mulle
 see õnnetus Teiega juhtus, aga vaeudake
 minul ei ole õnne vanade naesterahvaste-
 - [ennast parandades] ma annan, veel
 vähenemälega! Kuite, proua tädi, ma
 polein ju ka andeks! Lepime jälle ära!

[Alatab temale käe vastu]

Kristine [ei pane tema kätt tähele]. Te

anvade, et see väige alpsasti lää! Siandse
nallage änge t. lge muu manne! Nõnda
kava kui ma sin majas ole - ei ole Teil
waja sin käimusega ennast waewate!

Lutix [kes suamaani tasasel naljakal wusel
oma arewust taltsutanud on, wälja puustas-
tes] ja nukkaua kui mina weel sin majas
olen, wõite teie wõõrsil kõia, nii sageclaste
kui Te tahate!

Kristine [wihha särast nange] Ärra Lutix!

Lutix Ja muidugi! - Müüd lähub see
härja Lutixule sumaks liiale! Mina ei
salli enam, et selle härraga nõnda üm-
ber käidakse! Ja kes teistele inimestele
sin majas ei surni - minule sünnib ta!
Ja kui Teil temal wõõrsil käimuse ära
keelate - mina kutsun teda omale wõõr-
sile! Tassi kohwi jooma - pudelit weini
- sinasõprust jaon ma sinuga, Peka!
Seda meeteeme!

Kristine [wihaselt wahel hiiudes] Ärra Lu-
tix.

Lutix [edasi kõneldes] Härra Reismann

on minu külaline - niisama hästi nagu
 härra Skirak Tee külaline on! ja palju
 armsam külaline on ta! ja mina olen
 sin vastu võtta, keda ma tahan, niisa-
 ma hästi nagu Teege! Sest mina maks-
 san sin oma türi niisama hästi kui
 Teege! ja mina olen sin majas niisama
 häa nagu Teege - ei - palju parem olen
 ma! Sest minu ei võru seda inimestele
 ühtelugu nina alla, mis neil minu
 käest kord oodata on! ja minu võer-
 sin seda! Tuhad ja tuline! Sest kui
 Tee rikas tädi oleks - mina olen rikas
 onu!

Kristine [arutatuat] Mis?

Lutik Ja, ja! Hünap - ma ei ütelnud
 sulle seda siamaani, sest et ma häa-
 meelega pärast oma surma sulle võmu
 tahtsin teha, aga minu testament on wal-
 mis: Sina oled minu ainuke pärja!

Hünap Aga Lutik. . .

Lutik Sina saad kõik minu raha, mis
 mul veel järele jäi, seekord panga lange =

mise juures!

Kristine [ärituses] Ah, kui Te selle raha päale koputate, siis soovi ma õnne! See kard es jää. Teie jaoks üldise midagi üle! Mitte koputagi es saate kätte!

Lüter [põnevusega] Mis? Viinap - sina ütlesid ju mulle ikka? ... Kolmest kümnest protsendist kõnelesid sa mulle ikka?

Viinap [kõrvale piigeldes, et teda rahustada]. Alga, armas õnu. Ja = lun - jätka - jätka ometi see vana lugu.

Lüter [äritatud]. Ei, mina tahan nüüd teada kuidas minuga lugu on ja kas mul tõesti enam midagi ei ole?

[Tugevamalt] Viinap! On see tõsi, mis see raene saal ütles?

Viinap [sunnitult] Ku - ja - see on tõsi!

Alga, [pahase pilguga tärki poole] kui minu tahtmise järel oleks läinud, - siis ei oleks sa seda talgi teada saanud! [Pahemale poole ära]

Lüter Armuleiba - olen ma saanud!

[Panel kae silmade ette ja pöörak taga-
soole]

Reismann [wäukse waheaja järele] Proua
tädi, seda ei oleks tee sellele waesele
mehikesele mitte teha tohtinud! [Lutikale]
Kinge ikka - wana häwa - ärge seda nii
südamesse wõtke! Jüwal, palju inimesi
on juba oma raha kaotanud!

Lutik Ah, see see ja ei ole! Ma jään
kiil meel nii palju teada, kui ma elä-
miseks tarwitan. Ma olen ju meel noor kiil-
lalt! Aga et ma seda neile [pahemale
poole naidale] sugugi ära tasuda ei
saa, mis nad minule hääd on teinud,
kõik need aastad, see on walus!

Reismann [üüskides] Aga armas onu

Lutik Teie ei tea sugugi, kui hääl mul
siin oli! Kuidas nad kõik silmakirjaks
näitaswad, kuidas nad mulle ette wa-
letasiwad ja luiskasiwad, - need armsad
inimesed, - et mina aga midagi mär-
kama ei peaks, et mulle see kingitud

leids mitte mõne ei maitseks! Kõnrad ise
 pügistasivad oma pala kokku, ainult
 minul ei tohtinud midagi puududa! Jalg-
 si käiswad nad, ja mina sõitsin uhkelt
 wõormehega! Kõnule ulataswad nad
 ikka parema suutaie! Weini pidin ma
 jooma! Skuduge! Ja wõib ju seda - see
 ükas härra luter! Prassitud olen ma!
 Ja mis tannu nad minult on saanud?
 Wana wilets mööblitekk olin ma, - mis
 neile ainult muret ja waewa on teinud!
 Kõnmas n. Ah - see ei ole õige härra omel!
 Nad on ju väga ilusasti Teiega ümber
 käinud, - õigust peab ütlemas, - aga nad
 teadsiwad ka väga hästi, mis parast
 nad seda teevad. Sest näete, misuguse
 pidur. vängu juures, sääl kasvab selle
 jaoks, kes kingib, palju rohkem õnne,
 kui selle jaoks, kes vastu wõtab! Kui
 mõtel ta onis sugust rõõmu ned inime-
 sed Teist on saanud, terve wuelast -
 kümme aasta jaoksul, päewast päe-
 wa! Pärs kadeldaks wõib minna!

Ja just, et Teie midagi ei märganud! Ja, kuidas nad küll naersid, selle hea nalja üle! Ja kui sajedaste ütlesid nad enesile selajas: "Täna maitses sünnimulle jälle väga heasti! Ja kui terve ta nalja näeb! Ja täheb iga päevaga nooremaks! Kui ta aga meile veel kauaks jääks - et meile seda võime veel kauaks jätkuks!" Ja seda nimetate Teie muretegemiseks? Ja koormategemiseks? Ah - seal pian ma paluma! Nad peavad Teile tänulikud olema, - sest ühti olivad heimatprassijad.

Luter Sellesil küljest ei ole ma asja päale veel waadanud!

Reismann [pilguga tädi päale, tähendades]. Ja muudugi, kui keegi tuleb, lahki-se rahakotiga: "Lähne, ma kingin Teile midagi! Ma väin seda teha - mina olen rikas! Ja Teie peate võtma - Teie olete vaesed - suudolge minu kätt!" "Koh, vennikene, - see on hale heategija! Ja kui ta ka palju annab, tal ei ole ühti sellest

õnne! Ah ei - kui kellegi süda õige
koha pääl on, ja ta inimesi tõesti
õnne lüks tahab teha - siis peab ta
kõige pealt värskest meelde tuleta-
ma. "Kinnida ja varastada - suudel-
da ja armastada - kõige parem saba-
a'ada!" "Teisel toonul" "Suudlen kätt,
proua tädi!" "Ule rödu ära!"

Kristine on siamaani, peolite ära-
sõordud, päält kuulnud väkse
vakeaja järele Luteri poole] Luter,
ma usu, ta mõtel minu!

Luter ihinu meelest oli see ka minu!

Kristine ju pea ma Teile midagi
ütlemine -

[Kätelava taga müra]

8. etendus

Kristine, Luter, Skurak, Sus, Minna
Skurak [meel näitesente taga] Sarmik
võtku! Su - käänad endel kauba
kalekõrva!

Luter, Bärä, Skurak

Skurak [ilmub lähel, õubara ja ke-

Piga, nägu rätikuga kinni mässitud!
 Oles peaaegu repist alla sadanud!
 Siast võin ta = wanda karusselli ehite -
 see on abimeede!

Kristine. Aga ma palle Teid.

Murak. See maja seis mul meelen!
 Kuidas nee kihulese mu ära nõgel =
 siwe! [Ennast peeglist wadates] Kuan =
 de mu nägu om! Kogundi tõise näo
 ole ma endele saanu.

Kristine [kärnitult] Issand jumal, see
 wõib ju Teile peris armas olla!

Murak. Lubage -

Kristine [südelt]. Ja, ja, armas Murak,
 ku me mõlembe ennast akki nõnda
 muudat, et üksigi inimene meid ~~enast~~
 ära ei tunne, - see oles perisõnnistus
 meile, ja neile inimestele sun majan
 wäl wõhem!

Murak. Kuidas nõnda? Te ütlide ju
 muile, Te ollow sun see ää waim!

Kristine. Selles ma pidasi ennast, -
 aga see ei ole äge! Teie loede ju en =

47
nast kah armsas külalises - ja see ei
ole kah õige!

Murak Sääal ma pea küll palleme,
armas roua! Teie võide ende üle
mõteldle, kuidas te tahade, - aga mes
omusse putub - mia ole endege rahul!
Jumalege! [Paneb kübara päha ja
jäärab rodu poole]

Minna [aiast rodu pääle ilmudes]

Hääd reisi, härra Murak!

Murak Ah so - Te tahade midagi
saia? [Pistab käed püksitaskusse]
hüüga kahju - mia ole selle seltsi
luge, kes jootraha ei anna! [Läbi
aria ara]

Minna [ara]

Luter Proua tüdi! Hul on ju mõn-
dagi Teie vastu südame pääl, aga
et Te mulle seda rõõmu tegite - ja
selle sääal [aria poole näidates] walga
wiskasite.

Kristine. Sellest ei ole veel küllalt!
Küüd ma naraka alla veel pääle!

Luter Mis?

Kristine Mia pea esi ka wõlla mineme!
Ja mia ole seda weel rohkem ära tee-
min ku see! Iha paki oma asja kokku
ja läi ära rüüma!

Luter Aga...

Kristine Ja Te tulede üten, äraä Luter!

Luter Mis?

Kristine Te ütlete johl, et Te raha teemi
tahate? Olgu säs! Iha wõta Teid ametisse!

Luter Mis ametisse?

Kristine Teeubiks! Te wõite minn igale
poolle! Riiga, Kuresaarde.

Luter Riiga - kus Waldschlösscheni õlu!
Sinna olen ma ammu igatsenud! Ja, tädi,
seda me teeme, seda me teeme!

J. Stendus

Kristine Luter Wunap Bertha Sis Reis-
mann ja Else.

Wunap ja Bertha [tulewad pah. p. ja jääwad
tasa rüürides ukse lähedale seisma.]

Luter [Ilma waheta, cdasi rüürides, tasa Kristinele,
sis setulejate, päiale näidates]. Aga mis saab

nendest sin?

Kristine [tasa Luterale] Kende eest oolitse-
me! ja tee peade mul selle man abis vleme!

Luter [röömsalt] Ja - seda me teeme!

Kristine. Aga tõist wisi, kui senini!
niid ole ma seda õppin! Kuid
letias aga üsnä salaja!

Luter ja - seda me teeme! [Lähewad tasa
rääkides taga poole]

Reismann [rõdu pääl ilmudes, plakat käes]

Hinna Wunap, ma palun - [plakati pääle
näidates] on see tõsi? Teie lahate maja ära
müüa?

Wunap [ohales] Ah ja!

Reismann Suis on mul rohe üks ostja?

Bertha [röömsalt] Mis - Teil?

Wunap [ühes teistega] Teil on ostja

[Tõmbab Reismanni kätte poole]

Reismann Minu sõber Wun - see wõtab ta sel-
le teise maaliniga saäl aia taga kokku! Suis
on tal restorangi jaoks maja rohe walmis

Wunap Ja see on tõsi?

Reismann Minu käsi selle pääle! [Mlatat käe]

Wunap [Reismanni kätt kinni hoides hõisates Bertha-
le] Mul on ostja - ma olen suuremajaost lahtis! [Pa-
neb älse ja Reismanni kael kooku] Sähkre - här-
ra Reismann!

Reismann [Älset kaisutades hõisates] Ihmu kalline!

Lutik [ruttu ettepoole tulles] Wunap, Wunap -
mul on maja ja oks ostja!

Wunap Iis? Siinul ka?

Lutik ja - mina ostan ta ära!

Bertha [naerdes] Onu Lutik!

Lutik [rõõmsa lugutusega] ja - seda me tee-
me! Ihna maksan sulle raha puhtalt lausa
päike! Aga mu ei lulle sulle mitte, kes selle
raha mulle annab, sest tädi tahab seda sala-
ja teha!

[Esariie langes]

Lutik

